

MONUMENTUL

an . 24 Cor.
an . 12 "
lună . 2 "
de Duminecă
an . 4 Cor.
România și :
ca . . 10 Cor.
de zi pentru Ro-
și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminta
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 31.

Adunarea din Ileanda-Mare.

După acțiunea din lăuntrul camerei, deputații noștri au înțeles, că este de aceiași însemnătate, dacă nu și mai mare, de a se ori în mijlocul poporului. Cei nelămuriți și nedumeriți — și în timpul din urmă înțeleseră să sporească — au aflat cu surprindere și bucurie adevărată, cum în tăcuta timpului din urmă, deputații noștri au stat pe odihnă, ci au chibzuit planul și mari campanii pentru votul universal între alegători. În cursul lunii lui August, de călduri care alungă pe deputații și partide pe la băi și locuri răcoroase, deputații noștri își vor face datoria de a merge în sânul poporului.

Munca lor este de sigur din cele mai frumoase și mănoase. Căci poporul nostru este pretutindeni pe deplin lămurit asupra însemnătății acestei mari lupte pentru votul universal. Trebuie să i-se arete, că nu cunoaștem încă proiectul »votului universal« sau este mai exact a-l numi alături de vremea electorale, (căci guvernul vrea să schimbe dreptul de vot de azi, să-l dea tuturor deopotrivă) cunoaștem din nenumărate declarații ale miniștrilor și ale ziarelor lor, gândul ce-i va călăuzi la întocmirea noii legi. Odată ce cunoaștem gândurile și intențiunile miniștrilor guvernului, nu mai putem fi nerăbdători de față cu felul cum le va înfăptui și este tot atât de sigur dacă vom fi desmoșteniți de drepturile

noastre în cutare sau cutare fel, fie prin votul numit plural, fie prin împărțirea cercurilor, fie prin alt meșteșug.

Deputații noștri și-au zis deci, că ajunge să cunoască ce gânduri are cărmuirea ungurească împotriva noastră, și nu trebuie să aștepte până când ea le va prefăce în fațte, ci trebuie să vestească poporului primejdia ce-l amenință.

Dar am mai spus că acțiunea deputaților noștri nu va fi numai trebuitoare, ci și rodnică. Ne-aducem aminte, cum acum vre-o trei ani, adunările de popor ținute de deputații noștri, au avut rezultate foarte însemnate, cari nu s'au șters nici până azi. Ținuturi întregi, ca bunăoară Bihorul, au fost trezite din amănire și chemate la viață politică.

Acelaș efect vor avea și adunările de acum. Poporul și deputații se vor întâlni și glasul deputaților va lumina și va încuraja, va încălzi și va însufleți pe alegători spre nouă rezistență, spre nouă luptă. Poporul va ieși din campania asta mai voios de luptă, mai plin de încredere în deputații săi. Deputații vor avea un cuvânt și mai mult de a invoca în cameră mulțimile de alegători, falanga strânsă ce stă în dosul acțiunii lor.

Dar în afară de acest scop general, să mai pune întrebarea, care poate și trebuie să fie rostul și scopul adunărilor de popor? După credința noastră adunările sunt chemate de-a face din timp în timp pe alegători

să cunoască și să se rostescă asupra chestiunilor celor mai arzătoare, asupra durerilor și nevoilor celor mai proaspete, mai actuale ale clipei în care ele să tin.

Și pentru aceasta adunarea de popor, care a deschis șirul celorlalte adunări, adunarea dela *Ileanda-mare* a avut o însemnătate deosebită. Căci în moțiunea adică hotărârea primită acolo să întâlnesc, înmănușiate aproape toate chestiunile și durerile zilei de astăzi. Dacă un străin ar dori să cunoască starea noastră de azi, afară de programul nostru național noi i-am citat moțiunea dela *Ileanda-mare*.

Să vedem deci ce cuprinde moțiunea.

Adunarea a votat mai întâi deputaților noștri încredere și mulțumită pentru lupta lor din parlament. Deși se știe că poporul nu și-a pierdut încrederea în deputații noștri, este bine ca el înnoindu-le dovada de biziunță să le înnoiască și puterea însuflețirea și devotamentul pentru marea cauză ce ei reprezintă.

Punctul următor al moțiunii cuprinde, cum eră firesc, dorința ca votul universal să se înfăptuiască cât mai de grabă și în forma lui cea adevărată, nu în felul mincinos și nedrept al votului plural proiectat de guvern. În lupta pentru adevăratul vot universal, poporul autorizează pe deputați să facă legături și alianțe cu oricine și-a propus acelaș program. Punctul acesta are o însemnătate deosebită, căci deputații noștri capătă astfel dreptul de-a căuta mai

FOIȚA TRIBUNEL.

Elegie

Moartea P. S. Sale Nicolae Popea, episcopul ortodox român al Caransebeșului.

De Al. Munteanu al lui Vasile,
protopop ort. român

Stâlp al vremilor de aur
Mâna dreaptă a lui Șaguna, —
Nicolae, moartea-ți puse
Pe frumosul cap, cununa!

„Vechea Ta Metropolie“
Azi în doliu se îmbracă;
Bunii preoți liturghie
Și prohodul o să-ți facă.

Din biserică glas de clopot
Va vesti nespusa jale:
Dumezeu să-l ierte-or zice
Toți creștinii strănsi pe cale.

Tu erai al tuturor!...
Ce român cu suflet mare,
Ce apostol al iubirii
Pentru-a nației înălțare!...

Este om, ca să înțeleagă
Rostul vremilor, pe-o clipă,
Când pe-a vieții carte albă
Moartea întinde-a ei aripă?

Cine-i, azi, românul verde
Care'n urma Ta nu plânge?
Luminarea, care moare
Cu viața, ce să stânge?...

Iar în zilele-ți din urmă
Dacă fiii Te ntristară,
I-ai iertat cu glasul dulce,
Blând, ca echo de gitară...

Cor de ingeri, printre stele,
Și Andrei arhipăstorul,
Lin, cu cântece divine,
Își așteaptă frățiorul.

Iată! iată, și al tău suflet
Prinde formă îngerească, —
Cerul în triumf Te așteaptă,
Cerul vrea să Te primească.

El suride.. Noaptea morții
Ochii'n lacrimi ni i înecă,
Nu pricepem noi norocul,
Celor, ce spre ceruri pleacă.

La Săliște.

— Iulie 1908.

Pornim o mică ceată de excursioniști spre Săliște Zi frumoasă de sărbătoare ceea ce contribuie mult la buna impresie ce și-o face delat întâiul pas acest colț de lume curat românesc. Puțini vor fi fost românii cari au avut prilejul și n'au vizitat acest sat model, fala Ardealului și nu mai puțin a săliștenilor.

Sosind în sat coborâm la Hotelul Comunal nou și curat, în centrul satului, și după uimirea cauzată de »merci«-ul vizitului, grăbim la horă. Să vii la Săliște, să nu vezi hora e atât ca a nu fi fost de loc. În mijlocul satului în piața mare într-o promendă bine îngrijită este pavilionul de dans. Și m'am dus cu sufletul dornic să văd acele vestite săliștence după cari îți fug ochii! Și-am găsit ce-am așteptat. Svelte, grațioase, în elegantul costum dansează bostonul cu dibăcia și grația damei de salon. Se dau tacturile pentru cadrul, flăcăul aranjator face dispozițiile domnilor, damele, domniile, etc. Imi închid ochii și trec cu gândul, departe la o splendidă sală de bal, decolteuri și frac la moșii noștri din munți. Mă deșteaptă o învârtită sprintenă, vioaie. E interesant acest joc particular ținuturilor marginene. E sărăcie de feciori aici, sunt duși departe în țeară, se prind apoi la învârtită două-trei fete și un flăcău. Mlădios nu e acest joc, cere însă multă istețime, simț de tact și exercițiu. — Urmează și-o Hațegană, astfel încet mi-se șterge impresia bostonului și-a cadrilului.

Să vii la Săliște să nu vezi hora poate să și se ierte, dar să nu întâlnești pe nenea Hentiu, nu și ai ierta o însuși. N'a profitat nimic din Săliște acela care n'a fost călăuzit de acest suflet vecinic tinăr, care cunoaște și cel mai ascuns unghiu al împrejurimii și pe care-l iubește tinăr și bătrân deopotrivă.

Luăm masa la hotel unde se adună cu multă însuflețire o frumoasă societate din loc, damele toate în neîntrecutul costum, care le prinde atât de frumos. Tinerii petrec cu veselie, ba se pornesc chiar și la joc, încălziiți de frumoasele melodii

ales prietenia atât de puternică a socialiștilor în lupta cea mai grea ce vor duce.

Moțiunea atinge însă încă o durere mare a poporului care deși veche ne bântuie și azi cu aceiaș putere. E vorba de cele mai elementare drepturi politice ale unui popor, dreptul de întrunire și asociere. Vedem, cum supt fel de fel de pretexte guvernul știe să împiedice multe din cele mai însemnate organizații ale noastre. Nu amintim aici decât una: organizația atât de însemnată a presei noastre. Dacă guvernul nu ar pune piedici acestei organizări presa noastră ar fi luat până azi un avânt puternic, ar putea să angajeze forțe tot mai bune în serviciul ei, dându-le siguranța mai mare a zilei de mâine și ar fi rezistat și prigonirilor mai ușor, ajutând pe întemnițați.

Cea mai actuală însă din punctele moțiunii e de sigur cea privitoare la prigonirea presei noastre. Deputații noștri dovedesc prin ea că au simțul necesar pentru însemnătatea presei care-i un puternic și indispensabil colaborator al lor în lupta ce duc pentru apărarea noastră și trezirea poporului din amorțire.

O idee nu se poate mai nimerită a fost însă de a se adresa M. Sale împăratului o telegramă exprimând unul din sentimentele politice cele mai adânci, mai vechi ale poporului nostru, lealitatea către casa domnitoare.

Iată textul telegramei:

„Alegătorii și poporul românesc al cercului Ileana-Mare dau expresia celui mai adânc sentiment de omagii și de lealitate către M. Voastră, ridicându-și căutătura plină de venerație la M. Voastră ca la inițiatorul introducerii votului universal, dela care așteaptă toți cetățenii desmoșteniți de drepturi ai Ungariei zorile unui viitor mai fericit“.

Salutăm cu însuflețire acțiunea deputaților inaugurată cu atâta înțelepciune și tact de președintele clubului, dl Teodor Mihali și le urăm succes moral deplin!

Turneul deputatului dr. Vasile Lucaciu. Ni se telefonează din Beiuș, că deputatul dr. Vasile Lucaciu în urma morții surorii sale, dna Elena m. Costin, preoteasă în Cheresturul-vece, lângă Cluj, întâmplată ieri, și a întrerupt turneul dărilor sale de seamă în cercul Beiuș și îl va continua numai Dumineca viitoare, în 16 August n. — Eri a fost la Budureasa și la Curățele. Pretutindenii a avut primire frumoasă. E mare însuflețirea între popor pentru activitatea dezvoltată de deputații naționaliști și pentru sufragiul universal.

Cuvântarea funebrală a dlui Dr. Iosif Olariu

directorul seminarului din Caransebeș, rostită după săvârșirea prohodului la cosciugul episcopului Popea.

Jalnici ascultători!

Stăm în fața rămășițelor pământești ale arhipăstorului acestei diecese, care diecesă acum a îmbrăcat doliu, căci bunul și blândul ei cărmaci nu mai este în viață. Da, episcopul Nicolae Popea a părăsit pe vecie cele de aici, cele pământești și s'a ridicat la cele cerești, unde înfățișându-se înaintea Părintelui va primi răsplata ce o merită pentru faptele sale. Și ce credeți că-i va fi zis acest Părinte al tuturor celor ce există? Eu sunt de firmă convingere, și cred că și dvoastră jalnici ascultători credeți acelaș lucru, că acest stăpân îi va fi zis: Bine! slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, întră întru bucuria stăpânului tău.

În Domnul fericitul n'a fost om de toate zilele. Valoarea și însemnătatea lui se pot cunoaște și aprecia mai bine acum când ne aflăm la marginea mormântului. Răposatul timp îndelungat a viețuit și lucrat atunci când o pleiadă de bărbați cu însușiri extraordinare și însuflețiți de un zel și iubire nespuse de mare pentru tot ce e românesc și-au încordat toate puterile, ca să smulgă pe români din întunecul celor compleșite, să-i ducă la lumina adevărului și așa să-i facă a se bucura de toate bunurile

și roadele ce mintea le află spre și mărirea popoarelor.

Nu trebuie decât să ne aducem aminte că Nicolae Popea a fost mâna dreaptă a regelui Andreiu, a fost iubitul lui. Chiar numai această împrejurare ar trebui să ne tulă ca să putem judecă mărirea și stimat.

Statutul organic, legea fundamențială a organizării autonome a bisericii este de recomandare a fericitului defunct al oamenilor cari știu ce înseamnă a fi chivernisi, a te putea mișca liber și să nu ai piedecat de nimeni în biserică cu tot și stituțiunile ei. Acestui statut organic să mulțămim că acum numărăm atâta bărbați cu carte, că și noi ne putem numără popoarele mai înaintate, mai civilizate din țară. La compunerea acestui statut organic partea leului i-se cuvine în Domnul fericitului Episcop.

Dar Nicolae Popea nu s'a mulțămim atâta, deși aceasta ajungea să-i asigure un nume bine văzut în istoria neamului nostru. Nu, el nu s'a mulțămim cu atât pretutindenii îl aflăm, unde se cerea o luminată, prevedere înțeleaptă și sprijin terial.

Un popor cum este al nostru, și care a trebuit să fi fost indeosebi 30—40 ani în urmă, cerea mari și multe jertfe fiilor săi, Domnul fericitul, nici când nu s'a lăsturi. Din contră, noi vedem că nu o instituțiune românească, la care s'a învârit Popea să nu fie membru, așa că s'a zice că la toate a colaborat și multă lucrărilor s'au făcut.

Acest bărbat rar, a binemeritat pe lângă literar, social și cultural.

De aceea pentru lucrarea lui foarte belșugată și remarcabilă pe terenul Academiei române, cel mai înalt for românesc îl alege membru ordinar, câțiva ani înainte dieceza Caransebeș dăduse în mâni cărja să păstorească dreptul dumnezeesc și legea omenească vrednic s'a arătat Alesul diecesei de

ale lăutarilor. S'apoi să ascuți învârtite, hore, pe picior și ardelene. Nu știu dacă mai e vre-un centru românesc cu bogăție de melodii originale ca aceasta împrejurime și fie lăudată ideea compozitorului zelos care le adună. — Se porniră tinerii și la boston, poate mai puțin grațios și precis ca cel dela horă... Iar eu mă adâncesc la povești cu nenea Hențu și-i ascult cu mult interes amănunte asupra vieții acestui frumos și inteligent popor. Și petrecem în cântece și veselie așa cum numai acolo poți unde căldură și dragoste frățască este. Ne despărțim pe la orele 11 și ne zicem, la revedere dimineață la 5, când mergem la fabrica de unt. Aici ni-se dau și arată amănuntele cum în câteva ore — și în cea mai perfectă curățenie — se produce din laptele proaspăt cel mai gustos unt care se transportă și în capitală. După ce gustăm din toate deliciale, caș, zară, lapte bătut, cari ni-se oferă cu multă amabilitate, pornim — cu toate că cerne ploia să facem o plimbare până sus în vârful de munte la așa numita *fântâna folii*. Dând să ieșim din sat trecem pe la biserică unde — mi-se spune — că se ține serviciu în fiecare dimineață. Acest popor foarte religios, mai cu seamă femeile, în

lipsa altei ocupații fizice, ca lucrul din câmp sau deal d. e. are necesitate de aceasta plimbare zilnică și mângâiere sufletească, când departe în țeară îi dus soțul și feciorul. Biserica veche cu pereții mohorâți se umple cu babele care se încet, s'fioase. Bătrâne, trăite, învârtite cu sovanelul alb, — acest interesant contrast al portului bătrânesc, — față cu cochetul pachiol mi-se par ca niște apariții ale vremilor și minunate de potrivite în acest întreg cu biserica afumată în mijlocul cimiterului.

Drumul spre fântâna folii duce pe-o serpentină frumoasă, scutită prin pădurea seculară și după vre-o oră și jumătate suntem sus la acest izvor cu aoa fermecată din care dacă bei nu îmbătrânești. Profităm se înțelege tinar și bătrân de aceasta taină a eternei tinereții și într-o clipă am explicația tinereții de azi a lui nenea Hențiu. — Deasupra izvorului o bisericuță, un schit de lemn, care-o fi de când e lumea. Aici sunt adăpostiți 3—4 călugări, cari uneori cu forța își cuceresc dela alți părinți acest imperiu pământesc. Intrăm în bisericuța scundă, strâmtă, dar curată, unde surprindem șezând în strană — cetind la și ceasloave stihuri — un tinar candidat la

călugărie, un flăcău dintr'un sat din apropiere. Nu s'ar însă între păcate desființarea și lăcaș »sfânt«, ne având rost să lași poporul să fie cu fel și fel de vorbe false și sunea deslegării de păcat, etc. în schimb lor și al alimentelor, cari se duc sus.

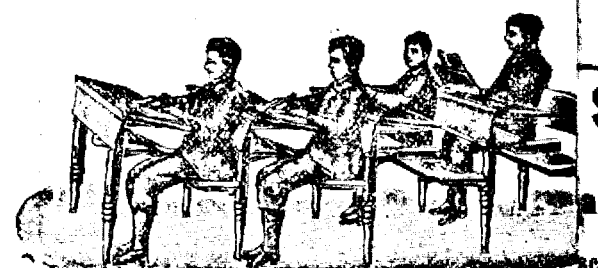
Câți va pași mai sus, ne găsim pe un platou cu priveliștea splendid deschisă pe mari depărtări. În cestalalt vârf mai descol cel cu izvorul și schitul găsim un alt tur de deasupra unei colibe, despre care nenea Hențiu mi spune, că întreagă a fost construită de preot bătrân din Săliște, cu dorința de a se apropia aici în domeniul naturii. Și bietul preot flet trudit nu i-s'a dat astă mulțumire, că iarna și eră ger și ninsoare, cine o să-l ducă în vârful de munte? Nu-i bizar un dor al vieții unde să te așeze, când vecniciei ești dat?

Ne întorcem cu aceiaș veselie cu care plecat ne simțind oboseală în vederea timpurilor eterne, care ca prin minune ne cuprinseseas reducându-ne dispozițiile la veselii copiant leșise soarele și sosim în parcul proaspăt dat în raze.

IX. IPAR-UTGZA 4 SZ.

Bancă de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.
Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

...tă demnitate. Nouă-spre-zece ani cât a dus-o a căutat s'o împodobească cu multe zămintele folositoare; cu răbdare și blândețe ca un bun părinte a adunat la sinul cald de iubire pe toți fiii săi sufletești. Dar nimic nu l-a putut abate dela ea ce trebuie s'o urmeze un adevărat păte: calea păcii și dreptății, calea adevăratei și a luminii, calea cunoașterii de Dumnezeu și a dragostei de tot ce e românesc. Cât de mare a fost iubirea lui față de reasa sa logodită acum 19 ani, față de neza Caransebeșului, se vede mai bine din împrejurarea că apropiindu-se sfârșitul vieții toată averea a testat-o acesteia asigurându-i așa o existență cinstită, neexpusă schimbările veacului acestuia stăpânit de rău și răufăcător. De aceea câtă vreme fi români în această dieceză numele *Nicolae Popea* în veci se va pronunța cu venerație și evlavie; soarta acestei dieceze e asigurată acum cu numele lui.

Dacă *Marele Andrei* a întemeiat, a reînălțat mitropolia românilor ortodocși din Transilvania și Transilvania, apoi *Nicolae Popea* tem zice că este al doilea întemeietor al diecezei Caransebeșului.

...ar acum din porunca și încredințarea Mitropolitului defunct vă rog Prea Sfințite Diecescop, binevoii a împărtăși mulțumirile Domnului fericitului episcop ce le adrează înalt Prea Sfinției Sale Dnului mitropolit în care totdeauna a fost cu dragoste și încredințare către dânsul. Tot așa vă mulțumesc și Prea Sfinției Voastre care n'ați lăsat ostenele și ați venit să-i dați cele din viața onoruri petrecându-l la locul de odihnă cinstită. Pe amândoi vă roagă răposatul să vă ajutați a-l pomeni în rugăciunile ce se fac după vremile prescrise de canoane.

Mai departe mulțumesc în Domnul fericitului membrilor Consistorului diecezan, delegaților sinodali cari totdeauna cu sfatul și conlucrarea lor i-au fost într'ajutor în conducerea acestei dieceze binecuvântate de Dumnezeu. Nu mai puțin trebuie să mulțumesc răposatul deputațiilor de deosebită categorii cari au grăbit de aproape și

Restul zilei îl petrecem tot în plăcuta și prietenoasă societate din Săliște, iar către seară cu sufletul plin de cele mai bune impresii plecăm la gară pe jos. Un puvoi de ploaie ne face să ne adăpostim sub streșina unei case țărănești, și câteva minute însă ne continuăm drumul între holde. Eră în amurg, o ultimă rază de soare ieșise de după fondul întunecat al munților și se revărsa asupra holdelor udate de ploaie aruncându-le culorile cele mai vii și bizare, dela roșu la verde cel mai splendid la galbenul discret și la albastrul cel mai plăcut. Săliștea, frumoasă și senină. Culcuți, cari bizare par în direcția piciorilor moderne iată însă cum de admirabil și perfect natura ți-le dă. Cireada de vaci porni să se înalțe încet una câte una, talanga de departe. Și eu stau pierdut, răpit de frumusețea și de acel tot lin și plăcut. Săliștea, frumoasă și senină. Plecăm cu amintiri dragi, cari cuprins-au un colț din inimă și strâns l'au ferecat de zădărnici, la revedere cu bine. St. G.

din depărtare să-l însoțească până la locul unde începe calea veșniciei.

Și vouă iubitorilor frați și iubită soră vă cere răposatul iertare dacă cândva v'a mahnit și vă mulțumește pentru toată îngrijirea și dragostea ce i-ați arătat-o cu atâta abnegațiune în viață, dar îndeosebi pentru grija de care a fost părtaș în momentele din urmă ale vieții pământenă.

Ție, iubit cler și popor credincios al acestei dieceze lasă moștenire iubirea de Dumnezeu, de limbă și patrie, pe care păstrați-le totdeauna întregi și nevătămate.

În urmă întorcându-mă către Tine, bunule și blânde arhieru îți zic: Dormi în pace suflet mare și nobil și împreună cu marele *Andrei* și cu bunul *Ioan*, predecesorul Tău, supraveghează această dieceză, ferindu-o de tot răul, căci ai dovedit că ai iubit-o foarte mult! Dormi lin și grijește din înălțimile senine cerești ca totdeauna această dieceză să fie scutită de zguduirii, și ca o corabie puternică și bine înarmată să plutească sigur pe valurile acestei mări a vieții! Dormi în pace și memoria Ta fie binecuvântată în vecii vecilor. Amin.

Serbările Fondului de teatru la Oravița.

Programul general

a festivităților, cari să vor aranja din privilegiul adunării generale a fondului de teatru român în 27/30 August a. c. n. în Oravița-montană.

Prima zi Joi în 27 August n.

Primirea comitetului central și a oaspeților la gară.

Seara: Convenire socială în otelul »Corona Ung.«

A doua zi Vineri în 28 August n.

La 9 ore a. m. serviciul divin în biserica gr. or. rom. din loc.

La 10 $\frac{1}{2}$ ore a. m. prima ședință în grădina de tir.

La 1 oră p. m. banchet în grădina otelului »Coroana Ung.«.

La 4 ore p. m. petrecere populară în curtea bisericii gr.-or. din loc. Premiarea costumelor originale românești, și producerea unor jocuri originale bănățene.

La 8 ore seara concert cu concursul mai multor coruri. — Joc.

A treia zi Sâmbătă la 29 August n.

La 10 ore a. m. a doua ședință în grădina de tir.

La 8 ore seara concert și producțiune teatrală în teatrul local, și după aceea petrecere dansantă în sala otelului »Corona Ung.«

A patra zi Duminică la 30 August n.

Excursiune la Anina, Stajerlak, Marilla, Bányavölgy.

Programul special să va împărți cu ocaziunea adunării generale.

P. T. oaspeți sunt rugați a să insinua cel puțin până în 24 August n. la biroul central »Oraviciana« în privința cuartirelor, banchetului și excursiunii.

Oravița-mont, la 11 August 1908 u.

Comitetul aranjator.

Din România.

— **Dela Curtea din Sinaia.** Ieri a avut loc la Sinaia o defilare a batalioanelor 6 și 9 vânători. Cu tot timpul ploios M. Sa Regele a primit defilarea rămânând mai mult timp în ploaie de și era numai în tunică.

*
Excursiunea învățătoarelor la Sinaia. Învățătoarele cari au urmat cursurile de vacanță la azilul »Elena Doamna« din Capitală, au plecat Duminică cu trenul de 6 dimineața din București, sub conducerea d-lui Mihail Tănăsescu, inspectorul învățământului muzical, și d-nii Tomescu, subdirectorul școlii.

În gara Sinaia excursionistele au fost întâmpinate de dl Luncanu, directorul școlii primare din localitate.

Dela gară s'au dus la masă. Aici dl Petre Gărboviceanu, administratorul Casei bisericilor, le-a ținut o caldă cuvântare, urându-le să nu-și piardă vremea, ci să se folosească de timpul scurt cât vor sta în Sinaia pentru a-și îmbogăți cunoștințele.

La orele 3 d. a. d-nii Mihail Tănăsescu, inspectorul învățământului muzical și Luncanu, directorul școlii primare, au cerut audiență la Castelul Peleş, exprimând dorința învățătoarelor din întreaga țară de a vedea pe Augusta lor Soverană.

La orele 3 și jumătate, M. Sa Regina a binevoit a primi în sala de recepție a Castelului, pe învățătoare și pe conducătorii lor.

Corul învățătoarelor sub conducerea maestrului Tănăsescu, a cântat »Plugar și Ostaș«, »Hora«, etc.

M. Sa Regina a felicitat pe dl Tănăsescu pentru sârguința cu care a pregătit pe învățătoare. D-na Tonegaru, institutoare a rostit câteva cuvinte de mulțumire din partea colegelor sale.

Excursionistele au vizitat în urmă Castelul Peleş, muzeul mănăstirii, etc.

La orele 7 excursionistele au părăsit Sinaia.

Regele Eduard VII la Ischl.

Castelul împărațesc din Ischl a avut ieri și azi un oaspe distins, pe regele Angliei Eduard al VII-lea Domnitorul mării Britanii a venit să cerceteze pe căruntul său prieten, împăratul Francisc Iosif. Vizita aceasta e de mare însemnătate politică, căci ea se prezintă ca cea din urmă în șirul întrevederilor dintre domnitori, ce au frământat în timpul din urmă cercurile politice din Europa. Regele Eduard vine din Friedrichshof, unde a cercetat pe împăratul Wilhelm, domnitorul Germaniei. În primăvară primise la Londra pe președintele republicii franceze, Fallières, iar mai târziu a avut o întvedere cu țarul Rusiei, Nicolae, la Reval. La toate actele acestea de mare însemnătate pentru politica externă a fost însoțit de iscusitul secretar de stat englez, Hardinge, care îl însoțește și acum.

În decursul festivităților de primire alături de împăratul Francisc Iosif eră ministrul de externe al monarhiei noastre, baronul de Aehrenthal. Hardinge și Aehrenthal vor discuta fără îndoială chestiunea reformelor din Macedonia, care de prezent în urma evenimentelor din Turcia pauzează.

Despre primirea regelui Eduard sosesc următoarele telegrame:

Ischl, 12 August. De ieri seara plouă necontenit. În hatărul vremii noroase stradele au o înfățișare sărbătorească. Pe toate edificiile falfăie steaguri. Linia dela gară și până la castelul împărațesc e plină de lume.

Ischl, 12 August. Regele Eduard a sosit azi înainte de amiază la orele 10. Vremea e tot înnorată. Peronul gării e închis pentru public. Ceva înainte de ceasurile 10 a sosit la gară trăsura principelui bavarez Leopold. Calea împăratului

Sanatorul și hidroterapia

Doctorului RÁCZ ÖDÖN

Bányavölgy, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

chis în decursul anului întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbon, de etină și minerale. Tratament cu aer cald, dulapuri de aburi, cură de nămol de Pöstyén. Băi de nămol de Franzbad, cu nămol original. Impachetări cu nămol. Inhalazioni. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngrijire. Să recomandă la: nervositate, istovire de orice fel, afecțiuni de stomac, intestine, inimă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară. Rezultate excelente.

Supraveghiera permanentă medicală; prețuri ieftine. PENSIUNE (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 coroane.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuriri

Dr. RÁCZ ÖDÖN

— proprietarul și conducătorul institutului. —

Francisc Iosif până la gară a fost adevărată cale de triumf. Trăsura împărătească pe unde trecea era lutimpinată de urale viforoase. Împăratul purta uniformă de general englez, și ordinul jareliei.

Ischl, 12 August. Domnitorii s'au salutat cu multă afecțiune. După salutul arhiducilor și princeselor de Bavaria, domnitorii au trecut pe dinaintea companiei de onoare, apoi între ovațiile publicului s'au urcat în trăsura, mânănd la otelul Elisaveta, unde se află apartamentele regelui Eduard. La otel regele Eduard a fost salutat de princesa *Gițela de Bavaria*, arhiducesele *Maria Valeria* și *Elisaveta Francisca*, de *Aehrenthal*, ministrul Angliei la Viena contele *Menssdorff* și de mulți demnitari de curte. Regele a răspuns cu multă amabilitate și s'a retras pe urmă în apartamentele sale împreună cu M. Sa împăratul. M. Sa însă s'a întors în curând la castelul său, unde peste un ceas a venit regele Eduard să-și prezinte omagiile din prilejul jubileului său de 60 de ani. După aceasta regele Eduard s'a întors la locuința sa, unde la ora 1 a primit vizita Majestății Sale. După prânz domnitorii au făcut o excursie cu automobilul. Seara la orele 7 și jumătate s'a dat un prânz de gală în salonul de cură. A cântat muzica regimentului 99. Despre toastele rostite încă nu s'a anunțat nimic.

Corespondență din România.

Un augur bun. — Desvoltarea stațiunilor balneare. — Agatha Bărsescu la Slănic.

Slănicul-Moldovei, 8 Aug.

În întâia mea corespondență am arătat, în câteva trăsături de condeiu, publicului nostru desvoltarea pe care o iau stațiunile balneare din România, și am atins îndeosebi împrejurările de desvoltare ale Slănicului de Moldova. E vară acum și, ca pretutindeni, viața politică a intrat în restimpul ei în care nu se mai întâmplă nimic mai de seamă. De abia vre-o doi-trei miniștri își iau inima în dinți să rabde dogoreala soarelui din capitală. Dl Spiru Haret, ministrul instrucției publice, are interimatul președinției consiliului de miniștri; alții sunt mai practici: dl Djuvara, cel mai nou ministru, inspectează fabricile și alte așezăminte, cari cele mai multe sunt adăpostite în răcoarea munților, dl Morțun se plimbă cu automobilul, etc...

Interesul public se întoarce asupra stațiunilor balneare. Înainte de-a vorbi despre chestia aceasta atât de importantă pentru o țară cu o climă, de vară, atât de continentală, trebuie să înregistrez presemnele unui curent nou, foarte sănătos. E vorba adecă de un simptom care trebuie să ne bucure pe toți și pe care să-l dorim din suflet: în anul acesta mai mulți membri ai clasei inteligente de dincolo își fac vilegiatura în țară. Astfel tocmai din Arad au fost venite vre-o opt persoane la Slănic, între cari: directorul seminarului român din Arad, directorul „Tribunei“ cu familia, doi teologi aradani, și o instituitoare română de dincolo. Dorim să vină cât mai mulți frați din Transilvania să-și petreacă vacanțele în localitățile de vilegiatură, atât de frumoase, din România!

Chestia stațiunilor balneare a ajuns să fie discutată din ce în ce mai mult, în organele cele mai serioase. Tocmai în zilele trecute a apărut, despre localitățile de vilegiatură, un articol de fond în coloanele unui mare ziar bucureștean. Se constată, aici, cu bucurie progresele mari ce s'au făcut și se aduce critica cuvenită celor cari, în administrația acestor fel de localități nu și-au făcut datoria pe deplin. De model, scrie amintitul ziar, trebuie să se ia administrația băilor Slănicul-Moldovei, care a ridicat aranjamentul acestor băi la nivel european. Bine aranjate sunt încă localitățile: Sinaia, Govora, Călimănești și în parte, Techirghiol. Mai e încă mult de făcut în următoarele localități: Constanța, Ocele-Mari, Moinești, Strunga, Bălățești, Soveja, A-zuga, Bușteni, Poiana Țapului, Slănicul-Prahovei,

etc. etc. Se fac însă din ce în ce tot mai multe îmbunătățiri și încurând România se va putea lăuda cu localități aranjate cu tot confortul civilizației.

Slănicul-Moldovei și Sinaia sunt localitățile în cari petrece vara cea mai înaltă clasă din țară. Un motiv puternic ca vara centrul tuturor distrațiilor nu numai de caracter inofensiv ci și de caracter cultural, să se mute dela București aici. În Sinaia e curtea, în Slănic găsești băile și cura, amândouă excelente; și în amândouă localitățile aer bun de munte și frumseță, ce mai frumseță.

Dovadă că Slănicul joacă, vara, un rol important în viața socială din țară, e că cei mai buni artiști ai țării petrec vara aici și înveslesc și distrează publicul distins din această localitate. Astfel: dl Nottara, decanul scenei române, tragedian excelent, și d-na Agatha Bărsescu, artista noastră celebră în două continente, care a fost comparată chiar cu reginele scenei mondiale: Sarah Bernhard și Eleonora Duse. În zilele trecute d-na Agatha Bărsescu a binevoit să dea concursul său trupei Ionescu, care joacă în fiecare seară în teatrul din Slănic, mulțumind în mod absolut, publicul. Doamna Bărsescu a jucat în *Magda* de Sudermann, și *Alexandra* de Voos, piesele ei favorite. A avut, natural, rolul eroinei: Magda și Alexandra.

Cele două seri, ce au urmat una alteia, au fost o distracție de elită pentru publicul din Slănic, cunoscut că are un gust rafinat. Sunt doar tot intelectuali, cei mai distinși din toată țara, cari au gustat asta în străinătate, oameni cari petrec anual câteva luni la Paris. Doamna Agatha Bărsescu a jucat rolul *Magdei* cu o eleganță desăvârșită, în prima parte a dramei și cu un tragic zguduitor, în partea doua. Un hohot de plâns, al femeilor, a umplut sala în actul al III-lea, și plângeau chiar și mulți bărbați. Erau momente când toți eram transportați în sferile de înaltă gândire a seriosului, aproape sobrulul Sudermann. Când lumea, care gândește, s'a depărtat, ea a dus pentru seara cea germentul frământărilor a două fil zofii opuse: cea materialistă și cea idealistă...

Succesul în *Alexandra* a fost deasemeni desăvârșit. Rolul eroinei a fost redat de artista noastră cu o duioșie dureroasă și dulce, atât de mult legată de fondul caracterului doamnei Bărsescu. Alexandra tremură de ura dorului de răzbunare și pângea în durerea-i de iubire sinceră și adâncă. Ea stârnea fiori de groază și mișcă până la lacrimi... Scena morții Alexandrei a fost coroana jocului de scenă perfect a dnei Agatha. Publicul a fost fascinat, toți am plecat însă cu capul în pământ, cu lacrimi în ochi: cum e când ai fost zguduitor de jocul unei bune tragediane. *M. R.*

Mișcarea culturală.

Adunarea secției Aiud-Teiuș a Asociațiunii. Adunarea secțiunii Aiud Teiuș a Astei s'a ținut Duminecă în 9 August în școala gr. cath. din Teiuș, azistând foarte multă inteligență și țărani, s'a constatat însă cu regret lipsa preoției gr. or. fiind prezenți numai 3 și anume d-nii: I. Frâncu și I. Neagoe din Cetea și C. Suci din Măjina.

Adunarea a fost prezidiată prin protopopul Aiudului, care prin o frumoasă vorbire a deschis adunarea. A fost viu aplaudat. Au urmat disertațiuni și lucrările anunțate. Sfârșindu-se adunarea pe la orele 6 s'a luat masă comună. Seara la 8 s'a ținut petrecerea. A participat un public numărös. La domnișoare am remarcat cu plăcere costumul săliștenesc în care erau îmbrăcate două. Ar fi de dorit ca domnișoarele noastre să apară totdeauna în costumul nostru național.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

Înștiințare.

»Reuniunea femeilor române din Brașov aduce la cunoștință condițiunile de admitere în Internatul de fete cu școală de menaj și industrie casnică.

Reuniunea întreține și subvenționează Internatul cu o sumă însemnată, spre a primi eleve cu taxe cât se poate de reduse.

În Internat se predă învățământ practic teoretic.

Învățământul practic cuprinde: pregătirea catelor, întreținerea locuinței, spălatul și călă legumăritului croitul de rochi și de rufărie, sutul cu mașina, diferite lucrurii de mână cele mai variate broderii, țesutul la război, cele mai simple pânzării până la covorașe lorat ș. a.

Învățământul practic se completează cu învățământul teoretic, tratând despre teoria sârării, teoria croitoriei, contabilitate și chimie liniară, igiena; apoi, religiunea, limba și literatură română, maghiară și germană, cântări, desene.

Încăperile internatului s'au mărit și corect pe deplin regulilor igienice, având școlă și camere de lucru într-o clădire separată, împreună cu clădirea principală într-o grădină, proprietatea Reuniunii.

Taxa pentru întreținerea completă (în spălatul) este de 32 cor. pe lună; la această sumă mai adăogă o taxă suplimentară de 4 cor. din lună, pentru învățământ, îngrijire medicală și de curățenie.

Primirea elevelor în internat se face cu o săptămână înaintea datei de 25 August. st. v. deoarece numărul locurilor este limitat, părinții sunt rugați a se prezenta cât mai din vreme înscrierea.

Pentru a putea fi primite în internat, elevele vor trebui să aibă vârsta de 12 ani, să prezinte certificat de botez, de școală și revaccinare.

La intrarea în internat, elevele pe lângă cele necesare și rufele trebuincioase vor trebui să ducă așternut de pat, (saltea, perină și plință) și rufăria lor.

În ce privește îmbrăcămintea elevelor, științăm pe părinți, că pentru reducerea cheltuielilor și pentru uniformitate s'a reglementat un costum uniform precum și șorțuri uniforme, cari elevele trebuie să și-le facă în internat.

În legătură cu acest Internat Reuniunea ține și un Orfelinat, în care se primesc fete române, orfane și sărace pe cheltuiala Reuniunii. — Pentru ocuparea acestor locuri se pot înscrie.

Informațiuni se pot lua de la președintele Reuniunii Brașov (Târgul-Grăului Nr. 5).

Maria B. Baulescu, Ioan Lengher
președintă, secretar.

Din străinătate.

Întâlnirea țarului Rusiei cu împăratul Germaniei. Din Petesburg se telegrafiază că țarul Nicolae și împăratul Wilhelm se vor întâlni la Reval în luna Septembrie. Vestea desminte informația din zilele trecute, care ne arăta că împăratul Wilhelm numai în anul următor are de gând să întoarcă țarului vizita de la nemünde.

Situația în Turcia. Amovările și demisiunile se urmează șir. Toate dorințele turcilor sunt adoptate de guvern, iar sultanul de obicei sancționează fără excepție. Funcționarii tuiți primesc pensiuone până la toamnă pentru acest scop guvernul voiește să ia un împrumut de 200.000 funți.

Haki Bey, ministrul de culte, declară în *»Gazetta«* că svonul privitor la pregătirea războiului ale Bulgariei e fără temei, deoarece ceva ar fi identic cu sinuciderea ei.

Senzația de actualitate e reimpatrierea lui Pașa din exil. Copiii și prietenii lui Fuad vor merge în calea lui până la Smirna. Pașa acum s'a întors din exil și Abdulah Pașa

orice incorectitate în executare. — La dorința trimis desemnuri porto-franco.

Cu distinsă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

pletor de firme de embleme de biserică și auritor, **Marosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.**

După praznicul dela Șimleu.

Momentele de avânt sufletesc prilejite de adunarea generală a »Astrei« trec ca într-o revoluție caleidoscopică în amintirea noastră și prea suntem încă fermecați de strălucirea lor decât să putem lămurii pe deplin însemnătatea lor în parte. Trei zile de-arându-l a spumegat viața românească în inima Sălajului și sufletele alor sute de cărturari români au fost stăpânite de acelaș val de însuflețire și mândrie națională. Dacă adunările generale ale societăților noastre culturale obștești n'ar avea altă însemnătate decât c'au reușit să întrunească pe câteva zile o seamă de cărturari de pretutindeni, cari prin proporția numărului lor să, deștepte în sufletul poporului nădejdea unui sprijin puternic pentru vremuri de nevoie, — sunt ele nepretutit. Pierdut în vălmășagul grijilor pentru trai poporul se simte desolat, părăsit, în multe părți. El simte nevoia unei îndrumări în toate acțiunile traiului său și o așteaptă în chip firesc dela cărturarii ieșiți din sinul său. Acel țaran cuminte din valea Crâșnii, care a întâmpinat cu vorbe atât de nemeșugite comitetul central la sosire, a talmăcit simțeminte adevărate. Cuvintele lui păreau răsărite nemijlocit din inima celor 150 de mii frați ai săi, cari așteaptă în Sălaj »mântuirea din întuneric«.

»Asociațiunea« e singura noastră însoțire culturală care s'a înființat pentru susținerea legăturilor cu viața poporului. E departe încă vremea, când va fi împânzit toată întinderea românească. În mersul ei însă stăviluit de atâtea zăgazuri ale stăpânirii, de multiplele rele rezultate din înstrăinarea culturală a cărturării noastre și de indolența aproape obștească, ea totuși cucerește pârțicică de pârțicică cuprinsul pământului românesc. Iși alătură în cale tot mai multe forțe din afluența elementelor redeșteptate la conștiința datoriei naționale și sporul muncii ei crește amăsurat vigoarei ce-i inspiră recunoașterea forțelor sale înmulțite.

La adunarea generală din Șimleu Asociația dacă n'a câștigat mulți membrii noi, i-s'a realizat totuși în parte scopul, căci a redeșteptat la conștiința datoriei lor naționale pe cărturarii din Sălaj, le-a înviorat sentimentele dragostei de neam și de limbă, i-a întărit pentru lupta culturală cu influențele tot mai impulsive ale spiritului străin.

Căci nu ne putem închipui că atâtea însuflețiri de sentimente să fi rezultat numai din scăpărări trecătoare.

Insuflețirea ce a dăinuit în tot decursul sărbătorilor, inima caldă cu care au fost primiți cei din depărtare, jertfele aduse de ei, toată munca depusă de ei întru reușita sărbătorilor, vădește o dragoste mare pentru năzuințele Asociației și o mândrie cum numai fruntașii unui popor o au.

Cărturărirea din Sălaj prin afluența sa mare la Șimleu s'a dovedit conștie de datorie ce-i revine în acele părți. Insuflețirea ei a probat că e primitoare pentru îndrumările Asociației și nădăjduim că toți preoții, învățătorii și cărturarii de alte indeletniciri, câți au luat parte la adunarea generală, vor fi închiși cu drag în sufletele lor învățămintele și îndemnul frumose, ce le-au cules din magistralul discurs de deschidere al

domnului Andreiu Bârseanu. Așteptăm să-i vedem așternuți pe muncă, căci terenul e dintre cele mai fertile. Despărțământul Șimleu să suplinească ce a întrelăsat în trecut. Dată fiind întinderea lui mare, să se divizeze în două-trei despărțăminte, ca în cadrele lor, să poată munci toți cei cu tragere de inimă pentru luminarea poporului. Când rețeaua unei activități sistematice intensive va cuprinde în ochiurile ei toate comunele românești din Sălaj, când poporul va înțelege rostul nizuințelor Asociației, îndrăgind cartea și organizându-se pe toate ramificațiile traiului său, atunci luptele noastre naționale vor avea o fortăreață inexpugnabilă la marginea extremă a cuprinsului românesc.

Adunarea Asociației la Șimleu însemna astfel o recucerire, o întărire din nou a unui punct, care prin natură re-a fost destinat nouă, dar care nu e încă definitiv ocupat prin munca noastră. Să-l ocupăm pas de pas prin o muncă conștientă și intensivă. Să facem din ținutul Crasnei, unde stăpâna odată voevod românesc, o cetate puternică a românismului, în care moștele marelui Bărnuțiu să se odihnească la loc vrednic.

Marea campanie pentru votul universal.

Iată programul marilor adunări de popor ce se vor ținea în 16 și 19 August și în cari deputații noștri vor rosti dările lor de seamă și să vor vota moțiuni pentru votul universal.

In 16 August

mare adunare de popor.

In cercul Ighiuului.

Darea de seamă a deputatului cercului *Alexandru Vaida-Voevod*, cu participarea deputatului *Iuliu Maniu*.

In Boroșineu.

Darea de seamă a deputatului *Ioan Suciu* cu participarea deputatului *Vasile Damian*.

In Lugoj.

Darea de seamă a deputatului *Gheorghe Popovici* cu participarea deputatului *Coriolan Brediceanu*.

In Vașcău.

Darea de seamă a deputatului *Vasile Lucaciu* cu participarea deputatului *Stefan Petrovici*.

In 19 August

(Sărbătoarea Schimbării la față).

In Cuvin.

Darea de seamă a deputatului *Vasile Goldiș*, cu participarea deputatului *Stefan C. Pop*.

In Beluș.

Darea de seamă a deputatului *Vasile Lucaciu*, cu participarea deputatului *Teodor Mihali*.

In Brad.

Darea de seamă a deputatului *Vasile Damian*, cu participarea deputatului *Ioan Suciu*.

In cercul Zorlențului mare.

Darea de seamă a deputatului *Stefan Petrovici* cu participarea deputatului *Gheorghe Popovici*.

In Vinț.

Darea de seamă a deputatului *Iuliu Maniu*, cu participarea deputatului *Alex. Vaida*.

In cercul Orăștiei.

Darea de seamă a deputatului *Aurel Vlad*, cu participarea deputatului *Alexandru Vaida*.

O schimbare.

In Șiria.

Fiind în ziua de 3/16 August târg de țeară în Șiria, adunarea în care deputatul *Ștefan C. Pop* va rosti darea sa de seamă a fost amânată cu o săptămână și se va ținea în ziua de Duminecă 10/23 August. Dsa va fi însoțit de dl deputat *Vasile Goldiș*.

Contele Tisza și votul universal. Un ziar unguresc afirmă că la discuția în jurul reformei electorale va intra și contele *Tisza István* în acțiune. El are de gând să pornească o mare campanie contra votului universal preconizat de contele *Andrássy*, socotindu-l primejdios supremației poporului unguresc. Prietenii săi însă l-ar fi înduplecat, afirmă ziarele ungurești, să se mulțamească de a-și preciza punctul de vedere față cu proiectul contelui *Andrássy* în camera magnaților. De bună seamă contele *Tisza* se va fi convins că votul „universal“ preconizat de *Andrássy* poate avea orice cusur afară de unul, acela de a primejdi supremația ungurească.

Cuvântarea funebrală a dlui Ioan Bianu,

membru al Academiei Române rostită la mormântul episcopului *Nicolae Popea*.

*Prea sfințite Părinte,
Intristați frați,*

Nu poate fi inimă omenească care să nu se înduioșeze, care să nu se mârșească, când vede pe membrii unei mari familii înecați în durere pentru că au pierdut pe căpetenia lor, pe îngrijitorul, conducătorul și apărătorul lor; pe acela care le stă în frunte și le arată drumul cel bun și căile rele și primejdioase. Inima omenească care nu s'ar mârșă și nu s'ar înduioșă nici la vederea unor asemenea dureri, ar trebui să fie neatinsă nici de cea mai ușoară adiere a învățăturii dumnezeiescului Mântuitor, care a pus dragostea, iubirea de aproapele ca temeiul întregii sale învățături: »Să iubești pe vecinul tău ca însuși pe tine (Rom. XIII, 9). Explicând romanilor măreția acestei învățături, *Pavel* — lumina Apostolilor zice (Rom. XIII, 10, 11, 12):

»Dragostea nu lucrează rău vecinului: drept aceea împlinirea legii este dragostea.

»Și aceasta știind vremea, că acum vreme este, noi din somn să ne sculăm: că mai aproape este nouă mântuirea acum, decât când am crezut.

»Că noaptea a trecut, iar ziua s'a apropiat: să lăpădăm dar lucrurile întunerecului și să ne îmbrăcăm în arma luminii!!

Stejarul falnic, care a stat în fața furtunelor și v'a adumbrit și v'a apărut sub ramurile lui, a căzut jos; părintele iubitor, care v'a condus cu atâtea iubire și s'a îngrijit cu toate puterile sufletului său de sufletele și de mințile voastre s'a dus dela voi: el și-a împinit datorile lui în această viață de frământări și de dureri. Cel de sus l-a chemat la răsplata fericirii-vecinice. — Înălțându-se dintre voi, el v'a dat dovadă nouă și hotăritoare că sufletul lui întreg

eră cuprins numai de iubirea voastră, că numai la voi s'a gândit, că întreg numai al vostru a fost.

Plecând dintre voi a ținut să arate turmei păstorite de dânsul, cu toată iubirea sufletului său, că pe toți v'a iubit, fără deosebire de prieteni și neprieteni, de buni sau răi. Pildă sublimă — învățătură luminoasă — pentru cei cari rămân în urma marelui păstor!

Pildă, care ne arată că sufletul lui se înalță spre sferele cerești, totdeauna, când, în cele mai sărbătorești momente ale îndeplinirii îndatoririlor sale arhieresti, — el vesteă cu glas înalt și cu privirile spre turma sa prea iubită cuvintele;

»Doamne, Doamne caută din cer și vezi și cercetează, și întărește viaa aceasta pe care a sădit-o dreapta ta«.

Dar, întristați frați, acest păstor și părinte al nostru, nu a fost numai al vostru din această de Dumnezeu binucuvântată dieceză a Caransebeșului; nu — el a mai fost și al tuturor fraților și fiilor începând dela Săcelele de sub munte și dela Valea Timișului, unde s'a născut; — el a mai fost și al nostru al tuturor, cari slujim pretutindenea cărții românești.

El a fost unul dintre fruntașii luminați ai neamului nostru întreg, nu numai cu fapta și cu cuvântul, dar și cu cartea, cu scrisul.

De aceea am venit și noi aici, să unim cu lacrimile voastre pe ale noastre, la mormântul, în care se închid rămășițele pământești ale fruntașului, ale părintelui nostru al tuturor.

În fața acestui sfânt locaș să ne pătrundem sufletele de învățăturile nobilului părinte, care și-a dat tot și toate pentru turma sa iubită, iar ca să-i urmăim învățătura vieții lui întregi — să ne ținim bine în minți cuvintele Apostolului Pavel (Corint 1, 10:)

»Și vă rog pe voi, fraților, pentru numele Domnului nostru Isus Hristos, ca toți să grațiți aceeași, și să nu fie între voi împăcheri, ci să fiți întemeiați într'un gând și într'o înțelegere«.

Ușoară să-i fie țarina, cum vecinic îi va fi amintirea.

Paradisul terestru.

Dna Mygriam Harry, crede a fi regăsit în cursul călătoriilor sale, »Paradisul terestru« pe care l'a pierdut Eva. — Spune aceasta într'o carte ce a apărut de curând la Paris: »Insula Voluptății«.

Unul din confrății noștri parisieni a solicitat bună — voința Dnei Mygriam Harry, pentru a purta o clipă, pe cititorii săi în grădinile aceluia paradisi.

....Se crede, a nu fi de acord asupra locului paradisiului terestru.

Biblia se pare a-l fi situat în valea Eufratului; musulmanii îl visează lângă apele din Damas, iar budiștii inspirându-se din vechile cărți sacre, sanscrite cred a-l poseda încă în insula încântărei, insula voluptății, din marginea Indiei.

Și într'adevă, cum te-ai putea îndoi că te apropii de un pământ edenic, când de pe puntea vaporului, dorești în afară de monotonia apei oceanului, un legănat de palmieri pe care înainte încă de a-l putea distinge, mlădiindu-se în bătaia vântului, îl simți, respirându-i odoarea îmbalsămată ce-ți sosește în suflu ușor, pe valurile verzi.

Apoi odată intrat în raza albastră, vezi un Orient fabulos, un Orient de legende și povești cu fel; lunecând pșor un cortegiu de luntri vin

plescăind, fiuturând pânzele ca aripele albe ale libelulelor.

Pe lângă mulțimile de vapoare, sunt punele de agată, dinții de email, gesturile de idol, coroanele de sidex, grațiile efeminate draperiile olimpice, pietrele prețioase din Golconda, păsările bengalice, fructele paradisiului și o gloată de mai-muțe alese cari vin de și-se ofer să te încante.

La Colombo, crezi că umbli în vis. Oameni cu plete ca femeile, mânănd caruri romane înhamate cu Zebre blonde. Siatuete de ceară brună aruncând buchete de frangipane aromate, șerpi femeceți dansând în sunete de flaut, palmieri legănându-se, iedera incolăcindu-se și florile înflorind minunat în grădinile de cinamone cu potecile de prundiș purpuriu.

Ici și colo vestim ntele albe se strecură lin printre colonadele de cocos, șoapte ușoare se aud prin crânguri de ficuși și din fundul unei mări de verdeață, înăbușit se aud cântecele budiștilor.

În câteva ceasuri, un mic drum de fier te duce dela Colombo la stațiunea Paradenia-Eleya, grădinile unde după tradiția hinducilor, a fost așezat paradisiul.

Și pe când în noi cânt acele dulci silabe promițătoare, dai de un paradisi regăsit, un adevărat paradisi îmbalsămat și triumfal, defilând de ambele părți ale drumului.

Puțin câte puțin însă, te cuprinde un fel de îngreunare sufletească, ce-ți vine din aceea exasperare de verdeață, din aceea florescentă prea violentă, o vegetație puternică, domnitoare unde omul nu pare decât o biată floriceică menită a sporii împodobirea.

Și pare-că, ore-cum cu frică, minunat și încântat de toate frumsețile acelea, închizându-te în vagon, înțelegi în sfârșit ceea d ctrimă a lui Budha care spune, că prin noi înși-ne nu suntem nimic, căci împrumutăm sufletul nostru lucrurilor, materiei, sufletului universal, — plantelor și parfumurilor, vântului ce tremură arborii puternici de bambu, blondelor broaște ce înot în lacurile sărate, nufurilor ce închid sărutările himerice ale lunii.

Ce sunt slabele noastre puteri comparate elementelor naturii, și efemerul nostru ce perpetuului a deveni? Trebuie dar să suportăm soarta, se ne resemnăm acceptând legea inexorabilă a lucrurilor, să trăim cu vise și cu renunțări, legănați între voluptate și moarte...

Aproape de grădinile din Paradenia se ascunde un templu politeu. Zeii dorm în sicriuri de cristal, pe când o zeiță tăiată în piatră de culoarea lunii, se înalță lângă nu nufăr. Este Maya-Devi, Regina Ilusiei, idolul Ceylanului. Tinerile tanagriene, în muselinuri roze, rup înaintea ei gâmezi de corole parfumate vărsând uleiuri odorante. Altele îi aduc în coșulețe, banane și un fel de portocale. Întru aceea se mărginește cultul aceluia fericit pământ.

Un preot budhist drapat cu o togă galbenă, le arată ămurindu-le, cum mai târziu când ele, și vor împlini misiunea lor poetică, sufletul li-se va înalță a lună de unde devenind lumină rouă, ele vor coborî pentru a redeșteptă Ceylanul întreg pentru a retrăi ca flori parfumate, ca fluturi colorați, ca se-ici visate, în picături de rubin, sau mărgăritare din mare.

Poate că toate inimile acestea mici călătorind prin lună, fac din insula Ceylan, — paradisiul terestru.

Din România.

Dela Curte. Starea sănătății M. S. Regelui e cât se poate de bună, Suveranul și-a reluat cursul ocupațiilor, precum și preumblările Sale zilnice.

Maiestatea Sa va inspecta azi batalionul de vânători din Sinaia. Duminică a avut loc la Castelul Peleş un dejun, în onoarea delegațiunii de ofițeri venită din Transilvania. Suveranul a bine-voit să se întrețină mai mult timp cu membrii acestei delegațiuni.

Măsuri contra ciumei. În urma unei telegramme din Petersburg, prin care se anunță,

că pe bordul vaporului „Rospit Lazarov“ s'a ivit un caz de ciură, direcțiunea generală a serviciului sanitar dela noi a luat toate măsurile de precauțiune.

Din străinătate.

Amicitie sârbo-turcă. Belgrad 10 August Patru-sprezece voivozi, șefi de bande sârbești din Macedonia, precum și 70 de tagii sârbi, cu toții armați și în costume de boinică, au plecat ieri seară în Turcia pentru a depune armele la Ueskub, din respect pentru stare de lucruri și pentru constituțiunea actuală a Turciei. În gara Belgrad 8000 cetățeni au dat ovațiuni voevozilor prin cântări de muzici și cursuri patriotice. Înaintea plecării s'a dat un chet în onoarea voevozilor. În gară s'au năunțat discursuri de către voevozii Dovesen Babunski, Pecianata, Sokolovici. Dâșii au acclamați și purtați pe mâni. Călătorii turci au aflat în trenul expres au fost acclamați prin gătele de: Trăiască Turcia!

Noaptea trecută pretutindeni în gările sârbe dar mai ales Povo, Niș, Vrania, mulțimea populației turcească și de-alungul liniei ferate la Ueskub primirea a fost solemnă, cu onor militare, în sfârșit o mare manifestațiune de amicitie sârbo-turcă.

Darul Țarului la nunta domnișoarei Fallières. Atașatul naval rus a remis președintelui Fallières o păreche de superbi cerceți safir încunjuțați cu diamante, dar oferit de către suveranii ruși cu ocaziunea căsătoriei doamnei Fallières. Președintele a rugat pe atașat să transmită la Majestatea Lor expresiunea celor mai vii mulțumiri din partea doamnei Fallières precum și din partea sa.

Evenimentele din Turcia.

Complot în contra Sultanului.

Un grup de funcționari din Constantinopol din diferite departamente, au fost descoperiți în momentul când discutau asupra unui complot în contra Sultanului.

Funcționarii aceștia sunt partizani ai fostului regim și n'au încetat a fi în legătură cu personagiile îndepărtate de Sultan după restabilirea Constituției.

Numărul celor surprinși pe loc e de 18.

Fostul patriarh atac de armeni.

După cele ce spun ziarurile turcești o mulțime de armeni au atacat ieri casa fostului patriarh armean Ormanian și l'au condus la patriarhatul Kumkapu, cerându-i socoteala pentru un fond de 30.000 de lire.

Ormanian a declarat unui ziarist turc că această sumă a fost depusă de el la o bancă și are intențiunea s-o cheltuiască pentru trebuiele națiunii. Un membru al comitetului tinerilor turci a putut să risipească mulțimea.

Fostul patriarh a fost condus la el acasă, unde e supravegheat de către trei armeni ca să nu poată fugi.

Personagiile noului guvern turc.

Asupra personagiilor cari compun noul minister se dau următoarele amănunte:

Marele vizir Kiamil-Pașa este un om integru și luminat.

Deși n'a stat vreme îndelungată în Europa occidentală, a călătorit totuși foarte mult și vorbește în mod curent limbile franceză și engleză. Singurul cusur alui Kiamil pașa e că a atins vârsta de 82 de ani. Cu toate acestea e voințos și vioi.

Șeic-ul Islam, Djemal Eddin Effendi a rămas în minister. El e unul dintre cei mai puternici susținători ai noului regim.

Pentru constituție e o adevărată norocire actualul Șeic-ul-Islam n'a fost înlocuit printr'un simplu Hoge din Asia mică. Djemal-Eddin-Effendi e foarte cult și descinde într'o familie veche care a avut adeseaori prilej să ia parte la conducerea statului. Șeic-ul-Islam n'are numai func-

de ministru al cultelor, ci și o bună parte din ministerul justiției.

Ștefan Fehmi, noul ministru de justiție, este unul dintre cei mai buni адвоциți din Constantinopol. El a fost guvernator al Salonic în timpul războiului contra băncii de acolo.

Ștefan Akif, noul ministru de război, e unul dintre cei mai iluștrii ofițeri din armata turcă.

Ștefan, ministrul vakufurilor, e un scriitor foarte apreciat.

Ștefan Akif, noul ministru de interne, e de origine albaneză. Prin el a obținut poporul Constantinopolului 24 de ore.

Ștefan Efendi Nuradagian, ministrul comerțului și al justiției, e jurist foarte capabil.

Direcțiunea viltoarei activități.

Ștefan-pașa interviewat de un redactor al ziarului „Constantinopol” a declarat că va aștepta Parlamentului, iar nu comitetului de a modifica Constituțiunea și dacă va fi dreptul de a exila, să va fi exercitat de către guvern, iar nu de către Sultan. Senatul va fi numit de Sultan. Linia politică vor fi acestea: La exterior menținerea Statului quo; la interior cât mai multe reforme posibile. Dacă liniștea se menține în locul de a se încerca pe lângă puteri de a se încerca pentru suprimarea supravegherii în Macedonia.

Clubul turcilor reacționari.

Ștefan ziar din Berlin primește știrea că, spionii și reacționarii concediați, au întemeiat un club al turcilor reacționari care sub conducerea lui Kia-pașa, va căuta pe toate căile să hrănească reacțiunea, care nu va izbuti să înăbușe expansiunea tinerilor turci, va avea o mare care nu s'ar atinge de extreme.

Înaintarea fiilor Sultanului.

Ștefan Sultanului Selim, Abdul, Kadir și Ahmed, sunt înaintați cu câte un grad în armată. Nur a fost înaintat la gradul de sergent-major.

Incarcerarea patriarhului armean.

Ștefan la ora 6 seara, a trecut înspre închisoare, sură deschisă dusă sub escortă, în care se află patriarhul armenilor Ormanian.

Creșterea populației în România.

Ștefan serviciul general de statistică al României, a arătat mișcarea populației țării noastre în 1907. Creșterea populației e importantă din mai multe puncte de vedere. Trebuie înaintea de toate să știm câte suflete sunt cuprinse în hotarele țării noastre, adică să știm câte trupuri trebuie hrănite, să cunoaștem forțele de care dispunem, să știm creșterea sau descreșterea numărului locuitorilor și prin urmare a nevoilor și brațelor de muncă ale acestei țări, și altele. Omenirea e în căutare azi, după naționalități și după conștiințe politice, așa că nivelarea producției și consumului general, nu se poate realiza, decât în fragmente. Fiecare stat îmbunătățește situația sa din hotarele sale, și în mod fatal prin înfrângerea, prin frecarea lor, nivelarea se va realiza. Anul 1907 a fost, se poate zice, din punctul de vedere al numărului sufletelor, al creșterii numărului lor, foarte bun.

Ștefan Numărul nașterilor în 1907 a fost de 274.487, când în anii precedenți numărul era cu mult mai mic. Media nașterilor în ultimii cinci ani până în 1907 a fost de 252.140.

Ștefan Orașele au dat 37.583 suflete, iar comunele 235.904. Din totalul nașterilor 249.854 au fost legitimi, iar 24.633 naturali și gălădeci vre-o 10 la sută nașteri nelegitime.

Ștefan interesant capitolul acesta. Nu mai încapem să știm, că nașterile nelegitime sunt mai numărate la oraș, unde moralitatea e mai subredă. Orașanii dau cel mai mare număr de bastarzi: la sută Dorohoi 30 la sută, Iași 28 la sută, Giurgiu 27 la sută, București 19 la sută.

Ștefan Numărul avorturilor și al infanticidelor nu prea cunoaște — desigur; dar dacă ținem seamă de faptul că la noi din nenorocire e mare, obținem rezultate satisfăcătoare din punctul de vedere al prolificității, fără avorturi și infanticide, au avut 41 la mie în 1907, pe când media cincinălă din urmă n'a fost decât 39.4. Am mai

Ștefan avut în 1907, 6567 de nașcuți morți, dintre cari 5490 legitimi și 1068 naturali. La 100 de fete în 1907 avem 105 băieți.

Ștefan După religii, se observă că mozaicii la cari nașterile erau în descreștere s'au urcat: dar procentul lor față de totalul nașterilor a scăzut dela 3,5 la 2,7. Deasemenea la orașe nașterile mozaicilor sunt în urcare, iar la sate în coborâre.

Ștefan Mohamedanii sunt cei mai prolifici locuitori ai României. O țară nouă e totdeauna mai prolifică. Civilizațiunea, mărește numărul nașterilor, dupăcum când se încuibază bine în stul unui popor, dar în anumite condițiuni, provoacă o scădere.

Ștefan Mortalitatea infantilă, însă, face ravagii grozave: 50 la sută la sate și 39 la sută la orașe. Iată cauza principală a creșterii locete a populațiunii noastre, și dacă nu putem spera o urcare a nașterilor fiindcă — fie ne permis să spunem că nu există mijloace spre a le mări — vom obține, stavilind mortalitatea infantilă, o creștere a populației foarte simțitoare.

Ștefan Bătrânii noștri susțin că pe vremuri nu existau atâtea boli și nu mai mureau oameni așa de mulți ca azi. Statistica ne dovedește contrariul. În localitățile unde condițiile igienice s'au îmbunătățit, mortalitatea e mai mică. — E adevărat că pe când media cincinălă din urmă socotea 25 la mie numărul morților, în 1907 proporția a fost de 26,7; cauza e tot mortalitatea infantilă: Numărul nașterilor a fost mult mai mare, și trebuia să crească și numărul total al morților, fiindcă mamele n'au învățat încă să îngrijească pruncii.

Ștefan Totalul deceselor în 1907 a fost de 175.794, pe când în cei cinci ani de mai înainte media era de 160.183. Cu toate acestea populația a crescut în 1907 cu 98.693 de suflete, pe când media cincinălă e de 91.957.

Ștefan În 1907, la 100 de femei au murit 109 bărbați la sate și 120 bărbați la oraș.

Ștefan Căsătoriile în 1907 au crescut de la 66.863 câte au fost în 1906 la 70.263. Fenomenul se explică prin anul agricol, care în 1906 a fost cel mai bun din câte am avut. La aceasta se adaugă excelenta lege a căsătoriilor din 1906.

Ștefan Divorțurile au crescut și ele: în 1906 au fost 1731, media cincinălă 1645, iar în 1906 numărul s'a urcat la 2167. Divorțurile sunt mai numeroase în Moldova.

Ștefan Excedentul nașterilor asupra morților a fost în 1907 de 15 la mie, iar media cincinălă a fost de 14,4.

Ștefan Media în care crește populația României e de 138 la mie. Bulgaria cu 18, Serbia 16, Rusia 15,8, Germania 15,9, România 13,8, Anglia 12,1, Austria 11,3, Ungaria 11, Belgia 10,7, Italia 10,6, Franța 1,8.

Ștefan Noi am sporit cu 98.000 suflete. Germania sporește cu 800—850 de mii pe an, iar Franța scade cu 20.000!

Ștefan Excedentul nașterilor asupra morților, îl dau satele noastre unde proporția e de 17,1 la sută, pe când la orașe nu e decât de 4,8 la sută. 1000 de săteni au sporit la 1017 pe când 1000 orașeni la 1005. Populația rurală e deci aceea care produce și întreține elementele spornice ale națiunii românești.

Ștefan În orașele Moldovei, ortodoxii sunt în deficit. Botoșanii are un deficit de 69 unități, pe când mozaicii au un excedent de 180 unități. Dorohoi a pierdut 36 suflete ortodoxe, iar mozaicii au câștigat 119.

Ștefan Iar ortodoxii sunt în deficit cu 239 unități, pe când mozaicii au câștigat 269. Cam același lucru se petrece în Huși, Roman, Fălțiceni, Tecuci, Bârlad și Vaslui.

Ștefan Natalitatea cea mai mare a avut o Dobrogea 51 la mie, iar Moldova cea mai mică 39,7. Prolificitatea e mai mare pe malurile Dunării și mult mai mică la munte.

Ștefan Mortalitatea cea mai înaltă e tot în Dobrogea 30,2 la mie, pe când cea mai mică în Muntenia 26,9 la mie, pe când în București 25,8.

Ștefan Din datele mai sus rezultă, că suntem pe calea creșterii populației și că trebuie să ne străduim din toate puterile de a împiedica mortalitatea infantilă și să îmbunătățim condițiile igienice în cari trăim.

De peste săptămână.

— Episcopul Szmeccsányi al diezei catolice de Oradea-mare, mort în aceeași zi cu episcopul Popea, va fi înmormântat abia Lunea viitoare. Printre candidații, la scaunul episcopesc vacant al Orăzii-mari să amintesc episcopii Lányi, Fetser și episcopii Prohászka și Csáky.

— **Vizita regelui Eduard VII la Ischl.** Monarhul nostru va primi mâine la Ischl vizita distinsului său prieten, Eduard al VII-lea regele Angliei. Vizita aceasta se promite de mare însemnătate politică și e ultima în șirul întrevederilor dintre domnitori. Regele Eduard va fi însoțit de secretarul de stat Harding, în a cărui mână se concentrează toate firele politice externe a Angliei. El însoțește în tot locul pe domnitorul său. Nu e mult de când regele Eduard primise la Londra pe președintele republicii franceze, pe urmă s'a întâlnit cu țarul Rusiei la Reval, iar azi a fost oaspele împăratului Wilhelm la Friedrichshof. Vizita lui la Ischl e ultima în șirul întrevederilor de mare momentuositate pentru politica europeană. Cu acest prilej secretarul Hardinge se va întâlni cu ministrul nostru de externe, baronul de Aehrenthal. Se vor cercă probabil modalitățile unei proceduri unitare față de noua situație din Balcani.

— **Di Zaharie Bârsan** cu d-na, mult apreciații noștri artiști, vor da două reprezentații teatrale la Lipova: Sâmbătă în 15 și Duminică în 23 August n.

Miercuri, în 19 August n. („Schimbarea la față”) vor juca la Șiria, unde tinerimea face frumoase pregătiri

— **Sinodul protopopesic al luteranilor în Nădlac.** În 6 August n. a. c. s'a ținut în Nădlac sinodul protopopesic al slovacilor și ungarilor luterani. S'a prezentat un proiect de statut cu privire la administrarea averilor biscoolare și a alegerii preoților și învățătorilor. În p. 19 al acestui proiect se zice că: „de preot sau învățător nu poate fi candidat acel individ care în privința patrioșmului maghiar nu e demn de încredere”.

Punctul acesta, în urma argumentelor zdrobitoare ale înflăcăratului naționalist L. Boor, preot slovac în Nădlac, cu unanimitate a fost respins. La 1 oră d. a. s'a ținut banchetul în hotelul „Hungaria” la care au participat 101 persoane: slovaci, români sârbi ș. a. N'au lipsit nici toasturile cari durere s'au ținut în limba maghiară. Inimosul preot Boor însă ține un toast în limba slovacă, dând astfel o palmă binemeritată oratorilor cari s'au rușinat a vorbi în limba maicii lor. *Vivat Boor!* *Un oaspe.*

— **Adunarea fondului de teatru la Oravița.** Serbările societății de teatru român promit a fi cele mai splendide; punctul culminant de atracție însă va fi concertul și reprezentațiunea teatrală din 29 August n., Sâmbătă seara, pentru a căror reușită s'au angajat artiștii și cântăreții noștri cei mai celebrii.

Petrecerea de dans ce urmează va fi locul de întâlnire părechilor tinere doritoare de patima plăcută a jocului.

Publicul românesc este invitat la aceasta, în frumusețe ei rară petrecere.

Pentru secțiunea de concert și teatru: *Dr. Mihai Gropșian*, președinte. *Dr. Nicolae Hubian*, notar.

— **Din Archidieceză.** Cetim în „Unirea” din Blaj: Au fost puși în deficiență Demetriu Metea, parohul Aștinșului și Petru Nirăștean, parohul Iernotului. La Riciul-de-câmpie (tr. Pogăceleii) a fost denumit parohul Bandului-de-câmpie Filip Pop, la Band (tr. Murașului) a fost dispus preotul Dionisie P. Decei din Orlat, la Orlat (tr. Sibiu) a fost constituit de paroh Ioan Ghișoiu din Ocna

Sibiului. — Dr. Iuliu Florian, capelanul prim din Cluj a fost denumit de capelan militar pentru ostașii români ge.-cat. staționați în Viena. De capelan prim la Cluj s'a numit Eugen Pop Păcurar, capelanul al doilea de acolo.

— **Deputați noi în Bucovina.** În locul repausatului deputat dietal Tudor cav. de Flondor a fost ales din partea marilor proprietari dl Nicu cav. de Flondor, iar în locul dlui Bohdanowicz a fost ales dl dr. Cajetan Stefanowicz, membri în dieta Bucovinei.

— **Concertul și petrecerea din Rada,** date din prilejul adunării învățătorilor, au reușit pe deplin. Corul dirijat de învățătorul Traian Givulescu, din Raona a cântat în deplină armonie spre mulțumirea tuturor. Unele puncte au trebuit bizate. Asemenea s'a produs bine învățătorul Tr. Friedrich din Miniș în „Mama Anghelușă“ de Alexandri. Iar D-soarele Aurora Ștefu (sopran) și Georgina Dolga (alt) absolventele institutului Ion Otteteleșanu din România au cântat cu sentiment: „Dela Dunăre la Sena“... și două strofe din „Deșteaptă-te Române“ cu cari au stârnit un entuziasm în care publicul a erupt în frenetice aplauze și urări „să trăiască!“ Localitățile unde s'au ținut concertul și petrecerea au lasat mult de dorit.

— **Sinucidere curioasă.** Ni-se scrie: Receptorul școlii săsești din Mercurea, Klein, un tânăr cu pregătire academică și a pus sfârșit vieții într'un mod foarte curios. După ce a lăsat pe masă o scrisoare adresată superintendentului din Sibiu. în 4 l. c. s'a depărtat din locuință fără a spune cuiva aceasta. Colegul lui abia a doua sau a treia zi au observat dispariția lui și au început să-l caute în toate părțile. În public a existat știrea despre lipsa lui abia după 6 zile, când s'a și aflat apoi, că cu trenul de Vinț a luat drumul spre Alba-Iulia.

După ce din partea familiei sale din Sibiu a fost trimis într'un urmărire lui un detectiv, în fine sa aflat, că s'a aruncat în Murăș, de unde în zilele trecute a fost scos și înmormântat în Vinț. Cauza sinuciderii e necunoscută.

— **„Familia română“** revistă ilustrată apare în fiecare săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (Sfaturi, Curiernul Modei, Ghicitori). Abonații noi pot primi toate numerile dela început.

Abonamentul e de 10 coroane pe un an.
Adresa: Budapesta V. Strada Csáky 23.

— **Devastările uraganului.** Sâmbăta trecută a fost o zi critică pentru toată Europa centrală din punct de vedere meteorologic. Uraganuri și ploți torențiale au caracterizat-o. Devastările lor au fost enorme pretutindeni. În Seghedin un coș de fabrică a fost răsturnat și în căderea sa a zdrobit o cantină ucigând patru și rănind mulți muncitori cari luau masa acolo. În Ungaria de nord ploile îmbelșugate au umflat râul Waag și a inundat multe localități ca Namesto.

Din Cernăuț s'a anunțat că Prutul și Ceremușul s'au umflat și valea Vizenca a inundat localitatea cu acelaș nume. Un funcționar de poștă s'a înecat.

În România au suferit mai ales împrejurimile orașului și orașul Ploiești însuși. Linia de cale ferată dintre București — Ploiești prezintă un spectacol lamentabil. Pe tot parcursul nu iese canton care și-ar fi păstrat coperișul întreg. Gara Crivira a fost foarte mult păgubită și o parte din coperiș e dusă de vânt. Lămpile indicatoare ale drumului de fier au fost făcute bucățele și în multe locuri stâlpii de telegraf sunt culcați la pământ.

În Ploiești faimoasa »Salcie pletoasă« de pe malul Dîmbului un loc de plimbări și petreceri al ploieștenilor a fost destrădăcinată.

— **Afacerea Nastici-Pribicevici.** Afacerea »trădătorilor pansîrbești începe să devie tot mai bănuita. În vreme ce Nastici desvălitorul »conspirației« este încă tot în libertate și primește dela poliție ordine cum să se poarte pe străzile Agramului, pentru a nu provoca »tulburări«, un al treilea frate al deputatului Pribicevici a fost și el arestat, încât acum trei frați sunt arestați.

Unele ziare aduc vestea, că toată afacerea nu ar fi decât o manoperă a guvernului comun și mai ales a guvernului unguresc în scop de-a compromite pe șefii sîrbi și a avea un pretext pentru arestarea lor. Cercetările poliției continuă.

— **Cel mai mare dinamit din lume.** Din Londra s'a vestește: Dinamitul »Cullinan«, pe care regele Eduard îl primise anul trecut cadou la ziua nașterii sale, a fost transportat la Amsterdam, pentru a fi șlefuit: Munca asta e săvârșită cu grija și precauțiunea cea mai mare. Într'o pivniță încunjurată cu un zid de ciment și cu țeluri, șeful casei de șlefuire va săvârși munca asta cu ajutorul câtorva muncitori de încredere. Noaptea, piatra evaluată la un milion de livre sterlinge (20 de milioane de coroane) este păzită de o gardă deosebită. În launtrul pietrii însă a fost descoperită o pată invizibilă înainte de șlefuire. Din pricina asta piatra va trebui să fie în două bucăți din cari se despică, care parte va trage câte 425 de carate. Cu toate acestea »Cullinan« va rămânea piatra cea mai mare, căci cunoscutul Kohi-noor, până acum câțiva ani neîntrecut în mărime; trage abea 102 carate. Cele două pietre sunt destinate de-a fi prinse una în sceptrul și alta în coroana regelui Eduard. Șlefuitul a început în Decembrie a anului trecut și va reclama încă multă vreme. Cheltuielile lui sunt foarte mari și să întorc numai în parte mică prin praful diamantului.

— **Prezență de spirit.** Zilele trecute o bogată americană călătoria pe linia New-York-Railway. La un moment dat, dînsa voi să scoabă geamul vagonului. La început geamul rezistă, deodată însă căzând lovindu-i mâna și zdrobindu-i un inel cu diamante de mare valoare. Cele mai multe bucăți din diamant săriră pe fereastră afară. Milionara nu-și pierdî capul, ci scoase imediat ceasul, fixându-și în minte momentul, când s'a întâmplat pierderea pietrei. Apoi ajungând la cea mai apropiată stație, telegrafică stației centrale, indicând precis momentul, când a suferit pierderea. Peste câteva zile doamna a ajuns în posesiunea diamantelor pierdute.

— **Statuia lui Chopin.** Din Varșovia se anunță că acolo s'a constituit un comitet pentru ridicarea unei statui în onoare a compozitorului Chopin, din prilejul centenarului său ce se va implini la 1 Martie 1909. Guvernul Rusiei la început eră împotriva acestui plan, dar întreprinzînd numita cântăreață de operă din Petersburg, d-na Bolska, a încuviințat ridicarea monumentului.

Economie.

Cărticica Plugarului.

De S. C. Aldea.

Pentru preoți și învățători.

La a 5-a prelegere populară din Cacova s'a cetit broșura dlui S. C. Aldea, care prin materialul tratat a plăcut și îmbogățit cunoștințele economice ale ascultătorilor.

Efectul broșurii a fost admirabil. La toate acestea a contribuit stilul ușor și procedeul autorului de a explica pe baza științei toate lucrările ce le îndeplinește un econom în pământul sau. Tărani în vrâstă au avut ocaziune să audă lucruri pe cari în cei 50—60 de ani trăiți le-au făcut, dar n'au știut de ce trebuiesc făcute, sau pe altele le-au făcut rău.

Pentru a motivă propunerea ce va urmări-mi permis a citi cuvintele cu cari autorul își încheie broșura: »Scriitorul acestei cărticice crede că a spus destul pentru înțelegerea sătenilor și sfârșește aci, nădăjduind, că poate ea va fi de folos școlarilor pentru cari e făcută și plugarilor cari ar ceti-o sau ar auzi-o cetită de alții«. De oarece prețul broșurei e numai 60 fil. și se poate procura la toate librăriile românești — credem în interesul națiunii române — că ar fi de mare folos dacă preoții și învățătorii s'ar lua osteneala de a ceti Dumineca după prânz un discurs de 1½ oră broșura amintită. Iar folosul ar fi mare, mai ales, că autorul nu clasifică pământul după ținuturi sau țări, ci după compoziția lui fizică,

asa d. e. pământ clisos, vâros, nisipos, la cari termini se pot aplica pe întreg rotul mîntului. Pentru a se convoca o atare sesiune populară, trebuie anunțat la pretură, că Duminecă preotul sau învățătorul local a o prelegere de economie. De oarece înțelegem nu cere nici o jertfă, decât puțin interes pe soarta poporului, închei în speranța, că vreme vom fi în plăcută poziție de a ceti loc numele acelor conducători firești, cari au dat torul broșurei dlui S. C. Aldea au conștientizat de puțin la vulgarizarea științei plugărești, și astfel poporului lor. Tot dl S. C. Aldea a mai scris o broșură cu titlul »Sfaturile plugarului«, tot așa de prețioasă ca și »Cărticica Plugarului«.

— **Bilanțul semestral al »Albinei«.** Bilanțul său uz »Albina«, își publică în prezent încheierea semestrală, și oferă acționarilor și altor interesați o orientare asupra mersului afacerilor acestor societăți. Bilanțul se încheie cu active totale de cor. 32.760.541 — în creștere față de perioada corespunzătoare a anului 1907 cu circa cor. 2.000.000 — și față de finele anului trecut cu cor. 1.800.000.—; iar profitul net al celor două luni se cifrează cu cor. 163.100.—, (plus cor. 30.000 din luna iunie 1907 de circa cor. 25.000) ceea ce răspunde unei rentabilități de circa 6% ale capitalului social de cor. 2.400.000. Bilanțul expirat institutul acesta a operat în adunarea generală din 1907, în măsură în care s'au dezvoltat și singuraticii rami de afaceri. Dintre pasive sunt de remarcat rezervele clusiv Fondul de penz. de cor. 585.900. Încheierea formează proprietatea institutului cu cor. 1.041.000, în creștere față de luna iunie 1907 cu cor. 81.000; cu fondul de garanție al societății care cu tot, în sumă de cor. 500.000, reprezintă activele totale se urcă la considerabila sumă de cor. 1.541.000.

— Cea mai însemnată poziție a pasivelor este depozitele spre fructificare în sumă de cor. 16.336.879 arătând față de luna iunie a tr. ca o creștere de finele anului 1907 o creștere de circa cor. 1.200.000. (Rev. Econ. 1908, nr. 1.)

— **Tovărășia de ouă »Cocoșul«**, din Botoșani, a vândut ouă pentru suma de lei numai într'un an.

Dacă va fi sprijinită de încă 6 sau 7 societăți similare, ele ar putea produce, la o producție venit anual de peste 100.000 lei.

— **Curs pentru vierți.** În viile-model din Cacova se va deschide pentru învățători un curs de instruire care va dura din 8—21 Octombrie a crt. 1908. Întreținere învățătorii primesc 120 coroane pe săptămână. Gările sunt a se înainta prin inspectorii școlare.

— **Curs practic de lăptărit în Ciacova.** În Octombrie a. c. se deschide la școala ecologică din Ciacova un curs practic de lăptărit la care se primesc 20 de tineri sănătoși, nepătați și știu scrie și ceti și cari pe lângă întreținerea teoretică vor primi instrucțiune teoretică și practică în toate ramurile lăptăritului. Ruga ea adresată ministrului reg. ung. de agricultură și comerț să fie cu atestat de boțez, de vaccinare, atestat moralitate și cu atestat școlar, sănt adresate la adresa directorului școlii de economie din Ciacova: Juhász Vilmos.

Concert, petreceri.

— **Studentii români almăjeni,** invită la petrecere și petrecerea care se va ține Miercuri 6/19 August 1908 (Schimbarea la față) în hotelul ui »Brancovicu«. Începutul la 8 oră.

cari trăiesc în Constantinopole au de trimisă șahului o telegramă cu ameninșe vor da supuși sultanului, dacă șahul convocă parlamentul. Guvernul turcesc a încuviințat expediarea telegramei, voind așeză eventualele conflicte diplomatice, ce pe urma ăstor fel de telegramă.

ce s'au plănuț deș mai de mult, s'au azi dimineașă. Mai multe sute de muncicentent cu lucrul și pretind simbric înouăzeci de împiegați dela căile ferate au de aseamenea grevă și e verosimil că ne să între în grevă toți funcționarii dela țate. Se așteaptă greve și la fabrici. Intre țările schimbate dau o deosebită însemnăgrevelor.

Persia. Știri sosite la Petersburg spun șahului Persiei e foarte grea. Cavaleria din 2000 de oameni strânși din toate părșă li-s'a făgăduț consolidarea puteș slujește la nimic, din pricină că e foarte plinată. Din pricină că nu li-se plăteș soldații ameninșă să distrugă întreg Teheșahul mai are 500 de soldați de gardă; și sunt credincioși, dar prea puțini ca să sept răzvrățiților.

lația orașului începe să se ridice contra i. în provinciile dela miază-zi au izbucnit

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 August n. 1908.

Știre personală. Valorosul nostru colar și amic dl *Ioan Slavici* a demisionat postul de director al institutului »Ottet« dela Măgurele, lângă București. Aca i a primit demisia.

nașul literaturii noastre se va stabili defiș București.

Condolențele P. S. Sale Episcopului I. Papp la moartea lui Nic. Popea. Șa morții episcopului Nicolae Popea l-a aflat S. Sa Episcopul Aradului în Budapeșta. El șis imediat după primirea ei Consistorului șolo următoarea telegramă:

șteșă tristă și dureroasă despre încetașdin viașă a Preasfințitului frate Nicolae șallat la locul de unde grăbesc a împărșdiecezei văduve condolenșă mea proșă rugând cerul să dea răposatului odihna șașă.
Episcopul Ioan.

Prigonirea școlilor românești comitatul Clujului. Punerea în aplișă legii lui Apponyi a dat loc la o șă generală împotriva școalelor noastre. Șăce ele au început în Bihor, au contiș în comitatul Aradului și urmează acuma șotriva școalelor din comitatul Clujului. Comitetul administrativ al comitatului preș de prefectul *Bánffy Miklós*, revizorul șo a raportat, că sunt mai multe școli șatolice și ortodoxe, cari nu realizează șrese în instrucșă limbii ungurești și înșinșășă manuale oprite. Comitetul a șrit să denunșe pentru »delictul« din urmăș patru învășători procurorului. Un învășcare a învășat pe copii cantece »antișotice din Românișă«. Șase școli cari șorășpund acestui școp, au primit averșentul întâi șau al doilea. Comitetul a șrit înșhiderea a trei școale din motive șare și a propus ministrului înșhiderea șapte școale.

În aceeaș ședinșă s'a dat citire raportulu despre emigrare. S'a constatat, că au emigrat cu 50 de persoane mai mulși spre Românișă.

Dacă emigrarea asta va crește tot mereu, atunci ea va ajunge un mijloc antiseptic împotriva efectelor de maghiarizare ale școlii ungurești.

La mormântul lui Bărnuțiu. »Gazeșei« i-se telegrafiază din Șimleu, că preotul din Bocșă-română a făcut parastas pentru Simeon Bărnuțiu. A azistat popor în număr foarte mare. Au fost înșă de față și 12 jandarmi.

Se știe că în cadrul șărbărilor organizate la Șimleu din prilejul adunării generale a Astrei, a fost luat și pelerinajul la mormântul lui Bărnuțiu, care înșă din motive de precaușione a fost omis din program. Dacă înșă conducătorii »Asociașiei« au șocotit să ferească în felul acesta așezământul încredinșat lor de mânișă vrășmașilor noștri prevalenși, cari orbiși de ura lor păgână n'au șcrupul în alegerea prilejurilor de a lovi în noi, — nu înșeamnă să trecem la ordinea zilei peste acest moment de datorie nașională și deci trebuie de pe acum să pornim organizarea unui pelerinaj monstru la mormântul acelașă, care a fost sufletul mare al marilor vremi de redeșteptare nașională.

Bravilor șălăjeni le revine datoria să organizeze cât mai curând acest pelerinaj, cu atât mai cu înșufletire, cu cât li-s'a zădărnicit acest punct de program care ar fi revărsat peste șărbărișle dela Șimleu o lumină de mărășie. Bravul preot din Bocșă-română, slujind parastasul, și-a înșplinit numai datoria nașională.

Spiritul lui Bărnuțiu să ne dea putere ca odată să putem șpulberă dela asemenea prilejuri umbra gășilor libertășii.

— **Dela Seghedin la Cluj.** La cererea proprie, dlui A. D. Domșă i s'a permis să-și facă pedeapsa în temnișă din Cluj, și astfel a fost permutat, cu asistenșă, dela Seghedin la Cluj, de unde ni-a trimis articolul bibliografic de ieri.

— **Di Zaharie Bărsan,** cu d-na vor da o reprezentașie teatrală la *Lipova*, Duminică în 16 August n., iar nu Șămbată cum anunșasem în numărul nostru de ieri. *La Șiria vor jucă de Duminică într'o șăptămână, în 23 August n.,* iar nu Mercuri la șărbătoarea »Schimbării la față«.

— **În jurul scaunului vacant de Caransebeș.** Bunul arhieru Nicolae Popea nu a fost nici înmormântat, când în presa ungurească a început să apară felurite articole de informașie »obiectivă« asupra candidașilor la scaunul vacant. După câteva articole ștrecurate în ziarele ungureșii din »Arad« a aparut în »Az Ujság« un interesant entrefilet în care situașia e prezintată astfel:

Cel mai fireșe urmaș al episcopului Popea ar fi înșmprejurări normale, părintele arhimandrit Filaret Musta. Dar dânsul, spune ziarul, ar fi șcompromis prin ancheta făcută înșcontra școalelor din Caransebeș. Și de-alcum părintele arhimandrit ar fi la o vârstă când omul dorește odihna, spune ziarul informat, cum vedeși, și despre lucrul a-

cesta. În dieceșă ar fi două partide: nașionaliștii din Lugoj cari încă n'au stabilit un candidat, dar șamintesc numele părinșilor Vasile Mangra, Roman Ciorogariu și Traian Badescu. Partidul contrar ar fi al părintelui dr. Olariu, susșinut de Constantin Burdea. Dar lucru ciudat, nici unul din aceștia nu vor puteă ajunge episcop, partidul lui Burdea fiind în minoritate și urgisit de nașionaliști, iar nașionaliștii neputând obșține aprobarea guvernului pentru candidatul lor.

Din impasul acesta partidele nu vor putea ieș, decât având înștelepciunea și lepădarea de sine de-a renunșă la candidașii lor și de-a alege o persoană neutrală care, stră nă cu totul de angnișmele locale să stea deasupra partidelor și să aibă înșcrederea credincioșilor or, cât și a coronei. Acesta ar fi părintele arhimandrit Augustin Hamzea.

Cum vedeși »informașia« e făcută cu mult șirețlic dar așă albă cu care-i cusută sare în ochii oricărui cunoscător de situașii și de oameni.

Forma asta de autocandidatură poate fi originală dar auticandidatul poate fi șigur de un lucru: nu va duce nici ea la școp.

— **Propaganda Pansârbească.** Arestarea frașilor Pribicevici continuă a stârni valuri de animașie în cercurile interesate. Nastici, autorul broșurei pe temeul căreia s'au pornit prigonișile în școntra atător persoane bânșnite de complicitate în propagandă, e pe picior liber, deșși în urma deminștirilor venite dela persoane de mare autoritate au dovedit că broșura lui e o înșgrămădire de minciuni. Se pare c'a fost înșpirată de banul Ranch, care a ales acest mijloc de-a șcompromite partidele politice din Croașia, adversare lui. Regele Petru, care petrece de prezent în Londra, a autorizat pe plenipotenșiarul șărbesc din Londra să deminștă acele afirmașii cuprinșe în broșura lui Nastici, cari spun de șprișinul ce l-ar fi dat curtea regală șărbescă șefilor propagandei. Tot astfel se eșchivează și deputatul croat Pribicevici.

Senatul de acuză din Agram a aprobat deșținerea frașilor Pribicevici și a hotărșit să-i țină în areșt preventiv. În motivarea hotărșirii aduse de șenatul de acuză se spune, că din datele broșurei și din fashiunea lui Adam Pribicevici apară că deșținușii ar fi luat parte la constătușirile comitetului revolușionar din Belgrad, prin care fapt a comis crima trădării de patrie.

Împrejurarea că zilele trecute procurorul din Agram, Akkurti a fost la Budapeșta unde a conferat cu Wekerle, tradează că guvernul maghiar încă își are partea în toată înșventarea »evolușiei pansârbești«.

— **O volnicie revoltătoare.** Din Blaj ne vine veshăa unei ticăloșii nemiș pomeșnite. Protopretorele de acolo a șuspendat activitatea reuniunii pompierilor români din Blaj, a șecveștrat averea ei, pe motiv că reuniunea primejduiește momăișă de idee de ștat. Când conducătorul reuniunii dl dr. Danilă Sabo a denegat extradarea cassei, declarând că numai forșei va cedă, turbatul pretore a venit înșoșit de jandarmi răpind cassa cu puterea baionetelor și șecveștrând și biblioteca și flamura reuniunii.

Martorii acestei privești revoltătoare priveau cu sufletul înșghieșat de atăta volnicie. Nădăjduim înșe că cei chieșmașii vor face totul pentru reglementarea răsșnitului slujbaș care prea și-a dat frău liber proșției.

ÉTAY și BENEDEK,

atelier artistice pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 39.

Mare magazin de tot felul de halne bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de preșuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernaculume, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de preșuri trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la față locul, pentru primirea lucrului.

— **Cripta Habsburgilor.** Se știe, că membrii casei noastre domitoare vin îngropați în cripta familiară de sub biserica capușinilor din Viena. Fiind cripta aproape plină, s'a plănuț acum lărgirea ei, și în scopul acesta s'au compus deja planurile necesare, după cari lucrările se vor începe numai decât, pentru ca până la sfînea lui Octomvrie să fie terminate. În cripta se află până acuma 132 de sicrie. Primul mort îngropat aici a fost împărăteasa Ana, decedată în 15 Decemvrie 1618, al doilea, soțul ei Matia II, mort în 20 Martie 1619. Cel din urmă mort, al cărui sicriu a fost așezat în cripta aceasta, este Ferdinand, Mare duce de Toscana.

— **Impăcarea Aromânilor stabiliți în România.** În urma întrunirii ce Aromânii au ținut Sâmbătă s'a hotărât ca cele două ziare ale lor, ce apar în București, »Românul dela Pind« și »Macedonia«, să nu se mai combată, ci să lupte pentru interesele cestiei aromânești.

— **Comitetul Reuniunii române de cântări și muzică din Lugojanunță,** că concertul anunțat pe 9 August (27 Iulie v.) din cauza repositării P. S. Sale dlui episcop diecezan Nicolae Popea, s'a amânat pe Joi 13 Aug. st. n. (31 Iulie v.).

— **»Ciardaș« împreună cu un mic accident la o petrecere românească.** Ni-se scrie din Teiuș că bravii români de acolo i-au găsit ac la jocul unui domn, român din păcate, care a încercat să spurce cu ciardaș o petrecere românească. Acest domn este medicul dr. I. Rusan, care la petrecerea ce a avut loc Duminecă în Teiuș, ca să facă pe placul solgăbirăului și a mai multor funcționari unguri dela tren, a ordonat țiganilor să zică »ciardaș« iar în urmă, aceștia la ordinul aranjatorilor împotrivindu-se, i-a amenințat că i-le sparge dipele. Atunci i-s'a făcut un scurt proces, unul dintre aranjatori dl Rațiu, l-a apucat simplaminte și l-a dat afară din sală. Ungurii au înțeles atunci și ei ce trebuie să facă: au șters-o. Atmosfera rămânând apoi curată, petrecerea a decurs vioi până în zori.

— **Sculptorul Franasovici.** În împrejurări cunoscute sculptorul Franasovici a murit în floarea vârstei, tocmai când cu toții așteptam dela dînsul opere cari să fixeze reputațiunea unui sculptor cu temperament ales.

Cele câteva lucrări — două trei busturi — expuse acum câțiva ani în palatul artelor, cu ocazia expoziției inbilare, au fost ajuns pentru noi, pentru a întrevadă în persoana răposatului artist, un sculptor de carieră. O factură liberă și originală, unită cu îndrăzneală a concepțiunei, deosebea operele lui Franasovici de restul lucrărilor de sculptură.

Tehnica acestui sculptor pe care îl regretăm sincer se aseamănă numai cu aceea a prințului Trubetskoi, originalul sculptor rus, care se știe excelează în lucrări realiste în genul în care a debutat și Franasovici. O catalogare și o publicatiune a operilor regretatului sculptor se impune.

— **Prin efectul miraculos al cremel »Aranka de Mintschek«,** orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în coțoare roză 2 coroane. Săpun »Aranka« 70 filerl, apă de spălat »Aranka« 1 cor., pudră »Aranka« 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr »Aranka«. 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îl încrunțește părul să folosească regeneratul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratoriu chimic Mintsek Géza. Kecskemétt.

Fumători! E o mare economie de bani dacă cumpărați tuburi de țigarete dela firma de jos.
100 bucăți »Killing« liber de nicotină 08 cr.
100 » » » » » 10 »
100 » » » » » 12 »
100 » » » » » 16 »
100 » » » » » 18 »
Singurul depozit pentru Ungaria Harmathy Pál, magazin de țigarete Debreczen. 7000 bucăți se trimit francate.
Cereți preț curent.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor Institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cristale 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Economie.

»Timișțana«, institut de credit și economii soc. pe acții în Timișoara. Primum dela acest institut încheierea semestrală pe sem. I. 1908, cuprinzând »Bilanțul« și »Contul profit și pierdere«. Primul se încheie cu active totale de coroane 6.360.152 — față de finele anului 1907 o creștere de cor. 363.498 —, iar cel din urmă cu un venit brut de cor. 267.999. — Dintre active au crescut față de finele anului 1907: Excontul cu circa cor. 122.000 — la coroane 2.358.333 — și cred. camb. cu acop. hipot. cu cor. 278.500 — la cor. 1.262.637 —; pe când Improm. hipotecare, cele de cont-curent și efectele proprii prezintă aproape aceeași situație ca și la finele anului trecut și anume Improm. hip. cor. 1.837.076 —, cont-curent cor. 162.357 și efectele coroane 546.128. — Dintre pasive au crescut rezervele cu circa cor. 37.000. — la cor. 225.003. —, Depozitele spre fructificare dela cor. 2.570.088 — la cor. 2.685.853. — și Reescontul cu însemnata sumă de coroane 209.009 — la cor. 1.094.444. — Profitul net al sem. I. 1908 se cifrează, inclusive suma de cor. 6477 — raportată din anul trecut cu cor. 68.276, — ceea ce corespunde la o rentabilitate de 11,37 proc. resp. de 22,74 procente pro an ale capitalului social de cor. 600.000. („Rev. Econ.”)

Budapesta, 13 August 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22:34—22:36
Săcară pe Oct.	18:52—18:54
Ovăs pe Oct.	16:36—16:38
Cucuruz pe Maia	14:34—14:36

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa — — — —	22 K. 35—23 K. 25 fl
Din comitatul Albei —	22 » 15—23 » 05 »
De Pesta — — — —	22 » 15—23 » 05 »
Bănățenesc — — — —	22 » 35—23 » 25 »
De Bacica — — — —	22 » 25—23 » 15 »
Săcară — — — —	18 » 70—18 » 80 »
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 » 40—15 » 70 »
» de cvalitatea II.	15 » —15 » 40 »
Ovăs de » I.	16 » 60—16 » 80 »
» » » II.	16 » 20—16 » 50 »
Cucuruz vechiu — — —	» — — — — — »
» nou — — — —	15 » 60—15 » 75 »

Sfaturi agricole.

Stirpirea șvabilor.

De dragul stirpării acestor gândaci atât de grețoși și obraznici se recomandă câte și mai câte leacuri »sigure« și »deplin probate«, cari însă toate dau greș. Și, pățania dovedește, că nici chiar curățenia cea mai strajnică ajută iac'așe, de Joi până mai apoi... În adevăr, unde șvabii sau incubat odată, stirpirea totală nu izbutește cu una cu două.

Despre un nou arcan probat și vorba iscoditorului, bun fără seamăn, iată ce ne spune Dr. O. Kracher în entare ziar:

Pentru de a stavili droaia acestor jivini, adușam, din farmacie, pastă de cătran, și ungându-o pe felii de jimblă și pâne, le-am așezat pe unde șvabii mișunau mai bucuroși. Dar n au ros nimic, chiar nimic; zile de-arândul au stat feliile ici coleă, neatînse, pânăce le-am ars.

Într'o după-miază, după cafea, s'a brodit să uit, deschis, paharul meu cu miere și mergând, în ajunul culcării, din nou în bucătărie, sume-

denie de șvabi, de toate vârstele, pahar și de jur împrejur.

Atâta mi-a trebuit.

Am luat, din cutie, pasta de mestecat, o parte din ea, cu miere această masă, bine miroșitoare, lângă rila pe unde văzusem șvabii bălăstragere.

Succesul a covârșit toate așteptările: câteva minute șvabii stau grămadă în stie otrăvi, ospătându-se și lingând. Am reînviat porțile, cât îmi aduc aminte sau de două ori, nu s'a prezentat încă car un singur șvab. Otrava doborâtoți-toți.

Cine n'ar crede, n'are decât să facă

Broasca e dușmanul peștii

Broasca nu se știe a omorî mare pește. Broaștele se aruncă pe spinarea peștilor mai mari, își vâră dinainte în răsufătoarele peștilor, așa nu se poate mișca și rănite fiind răsese nădușesc și pier îndată. Broaștele ochii și bolțile ochilor dela pești. Ele ales crapii, cari primăvara încă-s somnii de iarnă.

Și cum că cele zise sunt adevărate, desc următoarele: Un econom a pescit stravii dintr'un părau. Intre păstravii află unul, care cumpănea cel puțin 1 kgr. Pe acest păstrav l-a slobozit într'o că spinarea lui se vede pe jumătate păstravul nici nu se putea mișca în acea în baltă, care își căpăta apa dintr'un aflau mai multe broaște, pe cari nu le încep economul. Cam după un ceas nomul să ia păstravul din baltă, care rită cu niște scânduri. Dar când colo Păstravul ședea culcat pe o parte, iar lni ședea o broască cu picioarele de rite în răsufătoarele păstravului, împied astfel răsufărea. Numai cu greu economul broasca de pe capul păstravului sunt foarte primejdioase pentru stravului. Un pescar istorisește, că a ațat macul unei broaște 24 de păstravi aproape jumătate erau mistuiți. O jumzintă de broaște flămânde e deci de nimicească un iaz întreg de păstravi urmează, ea să nu suferim broaștele în fel de heleștau. Mai ușor scăpăm de dănimicim ouăle lor, când se pun primăfața apei.

Poșta Administrației.

George Butariu, Draucz. Am primit abonament pe 1908.

Ioan Gadian, Csebza. Am primit 8 cor nament pe 1907 și 1908.

Ioan Magdu. Se capătă numai la H librar Brassó.

Redactor responsabil provizor Sever

Editor proprietar George Nichi

„Wällischhof

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu întocmirile moderne ale terapiei și dietitice, jumătate oră departare Viena în regiune romantică nătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bel

Cu deslușiri și prospecte stă la dispozecțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Stur

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa maeștru de monumente și pietre de

Fabricașie proprie de marmură, granit, șeyit, labrador etc., din pietre de marmură magazin se află în Kolozvár, Ferencz József-ut 25. Căminaria și magazinul central: Kolozvár, Dózsmá-U. Nr. 21. Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

Atator
ta o econoamă
 de ani, cu purtare morală și repre-
 re să conducă economia casnică pentru
 Ofertele cu condițiile precum și
 ială de până acum și referințele fa-
 casătorii nu e eschisă — să se tri-
 lângă discreție reciprocă — până la
 la adresa:
 rația „Tribuna“, Arad, pentru
 «**VIATA DELA SATE**».

crisul se afă de vinzare
goane de fân
 moderat Doritorii să se adreseze la
ODOR JUGA, econom.
 Halmágy-Csúcs 43.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX
DIN BUZIÁS

IN PRIVINȚA EFECTULUI **PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ**
INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.
Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.
 Intrebuintată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit admistrația izvorului :
 Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.

Reclama e sufletul comerțului.

Ministerul Financelor,
 cea Datoriei Publice și Pensiunilor
 Datoria Publică.
 22 Iulie 1908.
ublicațiune.
 a tragere la sorți a titlurilor de rentă
 artisabilă din 1903 împrumutul de
 000 lei se va efectua în ziua de
 ust/1 Sept. 1908, la orele 10 a.m.
 specială a Ministerului de Finanțe,
 dispozițiunilor stabilite prin regu-
 publicat în «Monitorul Oficial» Nr.
 9 Aprilie 1903.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 953.000 în proporția următoare :

34 titluri à	5.000 Lei	170.000
114 » »	2.500 »	285.000
285 » »	1.000 »	285.000
426 » »	500 »	213.000
859 titluri în valoare nomi- nală de Lei		953.000

Publicul este rugat a asista la tragere.
 Directorul Datoriei Publice și al Pensiunilor
 I. Ionescu.

Anunț.
 In cancelaria notarială din Ciuci (com. Aradului), poate ocupa postul de scriitor **un tânăr cu praxă bună**, începând din 1 Septembrie a. c. st. n., pe lângă salariu anual de 800 cor. cuartir, încălzit și luminat, de după sirguință va avea parte și din venite. Doritorii de a ocupa acest post stabil sunt rugați să se prezinte în persoană.
 Preferiți vor fi cei cu calificațiunea re-
 cerută.

Sárga János
 :: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::
 Xolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.
 Telefon nr. 354. Telefon nr. 354.
 Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasornice. Bijuteni specialități engleze și franceze s. a.
Plătire în rate favorabile.
 Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

ANDREI MÜLLER
KASSA, STR. KORHÁZ NR. 3/c.
 Recomandă marele lui magazin pentru montarea și aranjarea cafenelelor și
„ mesele de biliard „
 frumoase și de gust, sistem modern fabricat propriu.
 :: Se angajază a monta complet cafenele și locale pentru societăți. ::
 Posede mai multe scrisori de recunoștință din partea artiștilor de biliard din străinătate, pentru căderea pre-
 — cisă a mandinelului. —

EISELE JÁNOS, Arad.
 Depozit de articole de Norinberg, articole de podoabă, modă de bărbați.
PENTRU SEZONUL DE PRIMĂVARĂ, PREȚURILE CELE MAI IEFTINE.

Au sosit cordoane de femei, copii și fete, moda cea mai nouă, pălării pentru bărbați și copii, albituri, cravate, manjete, gulere, asortiment bogat.
Mince (lopde), jucării de copii, ouă de Paști, stropitori de calitate cea mai bună, prețuri ieftine. Probați numai odată și vă veți convinge.

Gramofioanele cele mai bune și plăci se pot cumpăra cu scăzământ la prețuri.
O cumpărare de probă va convinge pe orișicine despre asta.
 Rog binevoitoarea atenție:
Eisele János.
 „LA PAPAGALUL VERDE“ vis-à-vis cu statua st. treim.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia :: **Debreczen** :: farmacia ::
cist. :: **Arany egyszarvu**

Hajdusági
Bajuszporád.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin postă
se trimite numai 3 borcane cu
2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

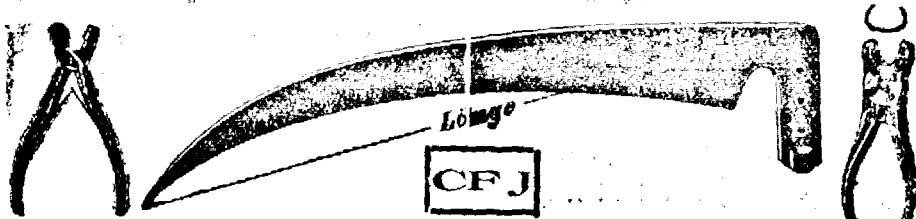

..... **MEDICAMENT**

PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

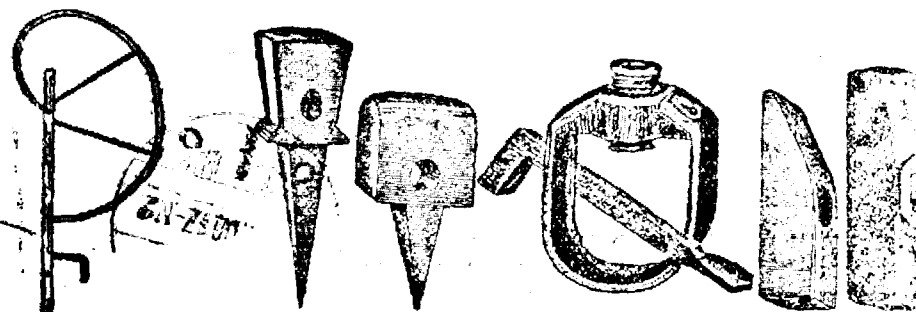
CAROL F. JICKELI, Sibiu (LA COASA DE AUR).

Clește de marcat oile 1 h. c. 4-12	Coase	Lungimea	70	75	80	85	90 cm	Clește ame- ricane pen- tru hotal porcelor 1. buc. C. -70 100 de inele la oie C. -60
		1 bucată C.	1.60	1.60	1.60	2.-	2.-	

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb orice coasă provă-
zută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea
a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai
mare încredere coasa aceasta, în decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coa-
selor vândute.

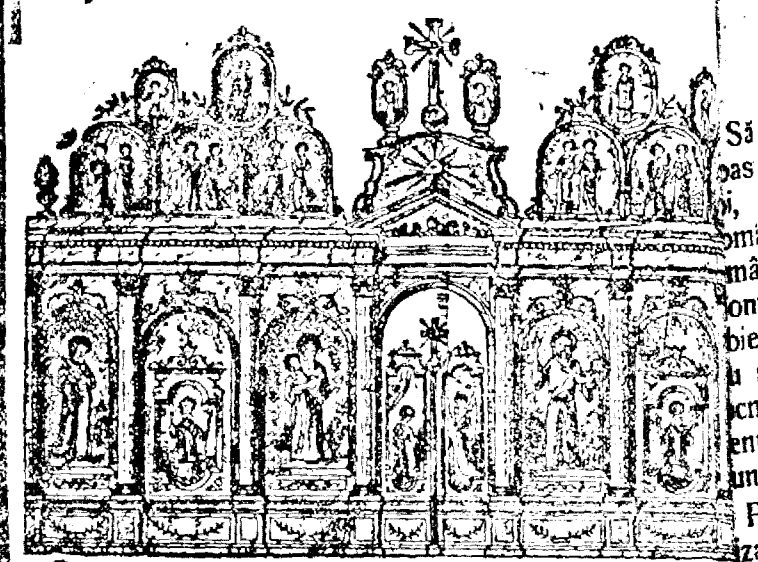
La comparare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

Nicovale pt. coase.	Țiitoare de coase.	Ciocane pentru coase.
Forma fig. 2 3 4 5	à 250 800 Fig. 6 à 300 grame	
1 buc. C. -96 -86 -14	-86 -90	1.-

Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub
garanție. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea
moale, să schimbă. — La nicovalele și ciocanele de coasă să
fim atenți la insigniul meu comercial scutit în lege.
Țiitoare pentru cuți de coase, emailate pe din lăuntru și pe din afară, 1 buc.
C. -42 și suflăte cu zink, foarte durabile, 1 buc. C. -50. Cuți de coasă de la 10 fil.
în sus, în asortiment bogat, 1 buc. C. -40. Cuți de Bergamo albastru-negru, in-
signiul **CFJ** 1 buc. C. -80. Coade de coase pentru coase de cereale, 1 bucată
C. -96. Greble de fer pentru coasa de cereale, de șirofat pe coadele simple de
coase de lemn, 1 bucată C. 1.40. Teve de gâtici contra umflării vitelor, pentru vite
Cor. 680, pentru viței Cor. 6.40.

Distins în: Triest, Pécs, Temesvár și Buda
Urmașul lui **Kálmán E**
sculptor și edificător de altare
Király u. 38. **PÉCS.** Percze

Onorați parohi! Am onoare a atrage atențiunea
Sfinților voastre asupra firmei mele de
sculptură și altare.
Din atelierul meu au eșit tot felul de statui de piatră
precum și de masă de peatră cari precum sunt
sunt tot așa fără nici o excepție. Construesc altare în
lurile, dela cel mai simplu până la cel mai complicat.
sute de scrisori de recunoștință adevărate că, nenumăra-
altare și montare de biserici făcute de mine, fotografiile
stau la dispoziția oricui, toate au satisfăcut deplin pe
le-au comandat. Primesc reparaturi și tot felul de renovări în bra-
Recom. On. parohi: Urmașul lui Jiratkó A. **Kálmán E**
sculptor și edificător

In atențiunea părinților
Tot felul de trăsuri pentru copii
dela cea mai simplă
cea mai înfrumusețată
procură dela mine
: cu prețuri favorabile
Trimit preț-curent gratuit
și scutit de debitul poștal
rora, cari se vor pro-
ziarul acesta.

Oberth Vilms
comerciant de ferărie și mașini
mașini de economie.
MEDIAȘ (MEDEA)

Nu e permis să lipsească din nici o
mille **GRAMOFONUL**
care înveselește toată casa. Izvorul cel mai estin de al procură
marele comerciant de mașini de vorbit
pentru Ungaria și România
Toth József
SZEGED, Könyök utca 3 szám.
Se vinde cu condiții de plă-
rate. Pe lângă garanție.
Au sosit înregistrări
românești, cântări și
cu forță naturală.
— Prețul curent se trimite gratis
Se caută contra vânzător
Correspondența se face în
maghiară, germană și fran-
Cu stimă: **TOTH JÓZSEF**